Història

El franquisme

Solucions · 64 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

EXERCICI 2. Situeu-vos en el temps utilitzant termes històrics

[2,5 punts]

OPCIÓ A

1,5 punts: es donarà la màxima valoració (1,5) si la redacció és coherent i l'alumnat copsa la idea general del tema.

1 punt: per l'ús correcte de cinc termes històrics (l'alumnat haurà de subratllar en el seu escrit cadascun d'aquests conceptes; 0,2 punts per cada concepte).

Generalísimo, Junta de Defensa de Burgos, División Azul, anticomunisme i règim militar

Cal que l'alumnat expliqui o exposi de manera coherent algunes de les idees següents:

- El protagonisme de l'estament militar en l'aixecament del 17-18 de juliol del 1936 i que es va traduir en la formació de la Junta de Burgos en la qual Francisco Franco va ser designat com a Generalísimo i cap de l'estat del bàndol nacional.
- Cal explicar com es va configurar un règim polític militaritzat, de retòrica anticomunista i d'inspiració feixista.
- Aquestes característiques es mantingueren en la immediata postguerra i que, durant la Segona Guerra Mundial, es traduïren en l'enviament al front rus d'un destacament militar voluntari conegut com División Azul.
- La pervivència de les guerrilles del maquis i la lluita contraguerrillera de l'Exèrcit i de la Guàrdia Civil ajudaren a ressaltar la imatge militarista del règim franquista.
- L'alumne ha de matisar que, al llarg del franquisme, va perviure la imatge de règim adaptat al context de Guerra Freda a partir d'un sostingut discurs anticomunista.
- Valorar molt positivament que l'alumne sàpiga veure com, a partir dels anys cinquanta, hi ha un progressiu protagonisme civil en els governs de Franco sense que, per contra, es perdi la percepció de règim militar.
- Un exemple a tenir compte és la presidència, en els darrers anys del règim franquista, de l'almirall Luis Carrero Blanco, o el fet que Francisco Franco mai va renunciar al títol de Generalísimo.

2. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 4

EXERCICI 4. Posa a prova els teus sabers

Marca la resposta correcta d'aquestes 10 preguntes (cada encert té un valor de 0,25 punts; cada error penalitza 0,08 punts; les respostes en blanc no computen). [2,5 punts].

Solució: 1c, 2c, 3b, 4b, 5b, 6b, 7d, 8c, 9d i 10c.

El total de l'exercici no pot ser negatiu, és a dir, que si un alumne les contestés totes i totes malament, la puntuació total de l'exercici 4 seria zero.

Correctes	Incorrectes	**Puntuació**
10	0	**2,5**
9	0	**2,25**
9	1	**2,17**
8	0	**2**
8	1	**1,92**
8	2	**1,84**
7	0	**1,75**
7	1	**1,67**
7	2	**1,59**
7	3	**1,51**
6	0	**1,5**
6	1	**1,42**
6	2	**1,34**
6	3	**1,26**
6	4	**1,18**
5	0	**1,25**
5	1	**1,17**
5	2	**1,09**
5	3	**1,01**
5	4	**0,93**
5	5	**0,85**
4	0	**1**
4	1	**0,92**
4	2	**0,84**
4	3	**0,76**
4	4	**0,68**
4	5	**0,6**
4	6	**0,52**

Correctes	Incorrectes	**Puntuació**
3	0	**0,75**
3	1	**0,67**
3	2	**0,59**
3	3	**0,51**
3	4	**0,43**
3	5	**0,35**
3	6	**0,27**
3	7	**0,19**
2	0	**0,5**
2	1	**0,42**
2	2	**0,34**
2	3	**0,26**
2	4	**0,18**
2	5	**0,1**
2	6	**0,02**
2	7	**0**
2	8	**0**
1	0	**0,25**
1	1	**0,17**
1	2	**0,09**
1	3	**0,01**
1	4	**0**
1	5	**0**
1	6	**0**
1	7	**0**
1	8	**0**
1	9	**0**
0	---	**0**

3. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 4

EXERCICI 4. Posa a prova els teus sabers.

Marca la resposta correcta d'aquestes 10 preguntes (Cada encert té un valor de 0,25 punts; cada error penalitza 0,08 punts; les respostes en blanc no computen). [2,5 punts].

Solució: 1d, 2c, 3d, 4d, 5d, 6c, 7c, 8b, 9c i 10b.

El total de l'exercici no pot ser negatiu, és a dir, que si un alumne les contestés totes i totes malament, la puntuació total de l'exercici 4 seria zero

Correctes	Incorrectes	**Puntuació**
10	0	**2,5**
9	0	**2,25**
9	1	**2,17**
8	0	**2**
8	1	**1,92**
8	2	**1,84**
7	0	**1,75**
7	1	**1,67**
7	2	**1,59**
7	3	**1,51**
6	0	**1,5**
6	1	**1,42**
6	2	**1,34**
6	3	**1,26**
6	4	**1,18**
5	0	**1,25**
5	1	**1,17**
5	2	**1,09**
5	3	**1,01**
5	4	**0,93**
5	5	**0,85**
4	0	**1**
4	1	**0,92**
4	2	**0,84**
4	3	**0,76**
4	4	**0,68**
4	5	**0,6**
4	6	**0,52**

Correctes	Incorrectes	**Puntuació**
3	0	**0,75**
3	1	**0,67**
3	2	**0,59**
3	3	**0,51**
3	4	**0,43**
3	5	**0,35**
3	6	**0,27**
3	7	**0,19**
2	0	**0,5**
2	1	**0,42**
2	2	**0,34**
2	3	**0,26**
2	4	**0,18**
2	5	**0,1**
2	6	**0,02**
2	7	**0**
2	8	**0**
1	0	**0,25**
1	1	**0,17**
1	2	**0,09**
1	3	**0,01**
1	4	**0**
1	5	**0**
1	6	**0**
1	7	**0**
1	8	**0**
1	9	**0**
0	---	**0**

4. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 4

EXERCICI 4. Poseu a prova els vostres sabers

Marqueu la resposta correcta d'aquestes 10 preguntes (cada encert val 0,25 punts; cada error penalitza 0,08 punts; les respostes en blanc no computen) [2,5 punts].

Solució: 1a, 2b, 3b, 4b, 5d, 6b, 7b, 8d, 9b i 10c.

Valor total de l'exercici: 2,5 punts.

El total de l'exercici no pot ser negatiu, és a dir, que si un alumne les contestés totes i totes malament, la puntuació total de l'exercici 4 seria zero.

Correctes	Incorrectes	**Puntuació**
10	0	**2,5**
9	0	**2,25**
9	1	**2,17**
8	0	**2**
8	1	**1,92**
8	2	**1,84**
7	0	**1,75**
7	1	**1,67**
7	2	**1,59**
7	3	**1,51**
6	0	**1,5**
6	1	**1,42**
6	2	**1,34**
6	3	**1,26**
6	4	**1,18**
5	0	**1,25**
5	1	**1,17**
5	2	**1,09**
5	3	**1,01**
5	4	**0,93**
5	5	**0,85**
4	0	**1**
4	1	**0,92**
4	2	**0,84**
4	3	**0,76**
4	4	**0,68**
4	5	**0,6**
4	6	**0,52**

Correctes	Incorrectes	**Puntuació**
3	0	**0,75**
3	1	**0,67**
3	2	**0,59**
3	3	**0,51**
3	4	**0,43**
3	5	**0,35**
3	6	**0,27**
3	7	**0,19**
2	0	**0,5**
2	1	**0,42**
2	2	**0,34**
2	3	**0,26**
2	4	**0,18**
2	5	**0,1**
2	6	**0,02**
2	7	**0**
2	8	**0**
1	0	**0,25**
1	1	**0,17**
1	2	**0,09**
1	3	**0,01**
1	4	**0**
1	5	**0**
1	6	**0**
1	7	**0**
1	8	**0**
1	9	**0**
0	---	**0**

5. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

EXERCICI 2. Situa't en el temps utilitzant termes històrics

Atenció: corregiu l'exercici i indiqueu la puntuació obtinguda d'acord amb les pautes. Indiqueu també, si escau, el descompte que heu aplicat per l'ortografia i presentació dels textos. En el cas que hi hagi descompte, la nota que cal traslladar a la graella és el resultat final.

OPCIÓ B

1,5 punts: valoració del contingut de la resposta.

1 punt: ús correcte de cinc termes històrics.

Associació de veïns, transport públic, centres sanitaris, Assemblea de Catalunya, manifestacions

S'esmenten les difícils condicions de vida de moltes ciutats i pobles del país provocades pels deficients i insuficients serveis socials, accentuats per l'allau immigratori i les necessitats de mà d'obra de l'economia catalana. Cal fer notar el paper de les associacions de veïns en reivindicacions bàsiques com ara la instal·lació de centres sanitaris, escoles o de transport públic, i les expressions de malestar i de protesta en manifestacions que ocupaven l'espai públic. Per últim, com aquest procés de mobilització social convergí amb altres reivindicacions de tipus polític, com les dutes a terme per l'Assemblea de Catalunya.

6. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció A)

EXERCICI 3. Exposar un tema a través dels descriptors d'un glossari

Atenció: corregiu l'exercici i indiqueu la puntuació obtinguda d'acord amb les pautes. Indiqueu també, si escau, el descompte que heu aplicat per l'ortografia i presentació dels textos. En el cas que hi hagi descompte, la nota que cal traslladar a la graella és el resultat final.

[2,5 punts].

1 punt: descripció i explicació dels continguts.

1 punt: raonament i valoració dels canvis o continuïtats.

0,5 punts: breu conclusió o balanç general.

OPCIÓ A

L'alumnat hauria d'explicar els avenços en matèria social i laboral desenvolupats pels governs reformistes (1931-1933 i 1936), consignats a la Constitució i aplicats pel Ministeri de Treball. Entre d'altres, la Llei de jurats mixtos (1932), la despenalització de la vaga del delicte de sedició o la conquesta del permís de treball retribuït (1931) (1 punt). Caldria subratllar, per contra, el retrocés patit durant la dictadura, a través de mesures falangistes (*Fuero del Trabajo,* 1938), la criminalització de la vaga o la pèrdua de la negociació col·lectiva, en un model corporatiu d'organització sindical única. Fins el 1967, amb la Llei de bases de la seguretat social, no es posà en vigor un sistema de previsió molt precari, amb ínfims nivells de despesa social (1 punt). Per últim, caldria fer una breu reflexió sobre els efectes d'aquest endarreriment en relació amb l'Europa occidental, tenint en compte l'evolució d'Espanya i el context més general (0,5 punts).

[2,5 punts]

7. PAU 2025 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 3 (Opció B)

EXERCICI 3. Exposar un tema a través dels descriptors d'un glossari

Atenció: corregiu l'exercici i indiqueu la puntuació obtinguda d'acord amb les pautes. Indiqueu també, si escau, el descompte que heu aplicat per l'ortografia i presentació dels textos. En el cas que hi hagi descompte, la nota que cal traslladar a la graella és el resultat final.

[2,5 punts].

1 punt: descripció i explicació dels continguts.

1 punt: raonament i valoració dels canvis o continuïtats.

0,5 punts: breu conclusió o balanç general.

OPCIÓ B

Caldria que l'alumnat es fes ressò de les millores aconseguides durant la Segona República en la igualtat legal i de drets de les dones. Cal fer notar, entre d'altres, l'avenç produït en l'escolarització de la dona, la igualtat laboral i d'accés als llocs de treball, el procés de consecució del sufragi femení, la llei del divorci i, ja en plena guerra, la llei de l'avortament (1 punt). També caldria raonar sobre els canvis instaurats per la dictadura franquista i el retorn al model domèstic tradicional sancionat per l'Església catòlica i la subordinació al gènere masculí. A partir d'ara se sancionà, entre d'altres, la desigualtat jurídica en el matrimoni o s'estendrà la discriminació sexual en l'ensenyament (1 punt). Finalment, caldria fer una breu reflexió que valorés aquest immens retrocés produït en termes polítics, socials i humans (0,5 punt).

[2,5 punts].

Exercici 2

Pregunta 1

a) Cal que l'alumnat identifiqui la font com una taula estadística [0,25 punts], sobre la procedència provincial de la immigració dels residents a Catalunya el 1970 [0,50 punts].

[0,75 punts]

b) El context de la pregunta situa l'alumne en els canvis ocorreguts a les acaballes del franquisme (1939-1975).

[0,75 punts]

c) Cal que l'alumnat valori les xifres corresponents a la dècada dels anys setanta pel que fa a la procedència provincial de la immigració. En especial, la representació majoritària de la regió andalusa i extremenya, i la notable posició relativa de les províncies aragoneses.

[1 punt]

Pregunta 2

a) Cal que l'alumnat expliqui l'evolució del règim franquista a Catalunya fent esment al predomini dels sectors tecnòcrates, i l'impacte del Pla d'estabilització sobre el teixit industrial i el turisme [1,50 punts], així com les transformacions provocades pels processos migratoris a les zones suburbials, la manca de serveis socials i la demografia catalana [1 punt].

[2,5 punts]

b) L'alumnat ha de fer referència a les dificultats de l'oposició inicial al règim a causa de l'extremada repressió existent i a l'exili. Igualment, s'ha de referir al Maquis (a les circumstàncies en què sorgí, a la seva actuació i a les causes de la seva retirada), i a les primeres lluites socials, com ara les vagues dels tramvies [1,25 punts]. Seguidament, cal que expliqui el creixement de l'oposició durant l'etapa del desenvolupament; les lluites obreres, l'oposició catalanista (els nuclis catòlics, l'Assemblea de Catalunya), dels estudiants, el front cultural i les associacions de veïns [1,25 punts].

[2,5 punts]

Exercici 4

Pregunta 1

a) Cal que l'alumnat identifiqui la font com a un cartell corresponent a la "Frase Quincenal", Jefatura Provincial de Propaganda, Barcelona 15 de juliol de 1942 (0,25 punts), en el qual s'apel.la al perill del comunisme arreu d'Europa (0,50 punts).

[0,75 punts]

b) Cal que l'alumnat situï la font durant el règim franquista (1939-1975), en concret el 1942 o a la seva primera fase.

[0,75 punts]

c) Cal que l'alumnat expliqui la importància que tenia el combat contra el comunisme en el discurs franquista, i la necessitat de recordar a la població la victòria de les tropes franquistes, any rere any, en una fase caracteritzada pel suport a les potències de l'Eix.

[1 punt]

Pregunta 2

a) Cal que l'alumnat tracti de la implicació de l'Espanya franquista a la Segona Guerra Mundial donant suport a les forces de l'eix gràcies a la seva identificació ideològica amb l'Alemanya nazi i la Itàlia de Mussolini, i la participació militar a través de la *División Azul* [1,25 punts]. Un cop finalitzada la segona guerra mundial Espanya passà de la denúncia i l'aïllament al reconeixement internacional, gràcies al clima de la guerra freda que propicià la incorporació a l'ONU, i el restabliment de relacions diplomàtiques amb els EE.UU i els països de l'Europa occidental [1,25 punts].

[2,5 punts]

b) Cal que l'alumnat expliqui l'estructuració del nou estat franquista partir de l'exercici de la violència durant la guerra civil, i l'articulació institucional del règim a través, entre d'altres, de la Ley de responsabilidades políticas (1939) o La Ley de represión de la masonería y el comunismo (1940) [1,25 punts]. Així mateix, cal fer esment d'algunes de les principals lleis fonamentals franquistes, com ara la el Decreto de Unificación (1937), el Fuero de los españoles (1945), la Ley de sucesión en la Jefatura del Estado (1947) o la Ley de principios del Movimiento Nacional (1958) [1,25 punts].

[2,5 punts]

10. PAU 2023 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 4

Exercici 4

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre estadístic (0,25 punts) extret d'un anuari del Ministeri de Justícia el 1955 (0,50 punts).

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font el 1955, durant el període franquista (1939-1975) (0,75 punts).

c)

[1 punt]

L'alumnat hauria de destacar aspectes com la disminució del total de presos, especialment acusada entre 1941 i 1944, i el molt inferior nombre de dones recluses que d'homes, fixant-se igualment en la seva disminució (1 punt).

Pregunta 2

a)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de la repressió franquista: el seu funcionament amb camps de concentració i presons, les jurisdiccions -militar, de Responsabilidades Políticas, de Represión de la Masonería y el Comunismo-, les depuracions, entre d'altres aspectes (1,25 punts); cal igualment que expliqui l'escàs pes de l'oposició en la postguerra immediata, amb freqüents detencions d'activistes del PCE, PSOE, CNT, UGT, PSUC, ERC i d'altres forces polítiques i sindicals, així com què va ser el maquis i la seva actuació. Cal igualment que faci referència a la vaga de tramvies de Barcelona de 1951 i a l'oposició exiliada a l'estranger (1,25 punts).

b)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les males condicions de vida i de treball de bona part de la població espanyola arran de la implantació de la política autàrquica i intervencionista del Règim el 1939, amb el racionament dels productes alimentaris bàsics -que perdurà fins 1952-, el control de tot tipus d'intercanvis comercials exteriors i els problemes per l'abastiment de matèries primeres. Cal igualment que expliqui els mecanismes de l'intervencionisme -cartilles de racionament, etc.-, la insuficiència de l'abastiment alimentari i la fam que patí bona part de la població, així com l'"estraperlo", amb les fortunes que alguns pogueren acumular (1,25 punts); també cal que expliqui els baixos salaris en relació amb un cost de la vida creixent, així com les dures condicions laborals imposades, amb la prohibició dels sindicats obrers amb l'excepció de l'Organización Sindical vertical (1,25 punts).

11. PAU 2023 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2.

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) [0,25 punts] consistent en un discurs del ministre d'Afers Exteriors franquista Ramón Serrano Suñer pronunciat el 24 de juny de 1941 a Madrid en què acusa Rússia i en demana l'"extermini". [0,50 punts]

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el franquisme (1939-1975), en concret en els seus primers anys. [0,75 punts]

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui que en el seu discurs, Serrano Suñer, parlant en nom de la Falange, sentencia que Rússia és la culpable de la Guerra Civil espanyola, de la mort del fundador de Falange, José Antonio Primo de Rivera, i diu que cal "exterminar" aquesta Rússia pel futur d'Europa i de la història. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques polítiques del règim franquista en tant que dictadura en mans d'un general, dictadura de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, centralista i uniformitzadora; amb un govern presidit pel mateix Franco, un partit únic —denominat Falange Española Tradicionalista y de las JONS, que inclou seccions com el Frente de Juventudes, la Sección Femenina o el Sindicato vertical—, un pseudoparlament —les Cortes Españolas— i un tarannà general fortament repressiu [1,25 punts]. Cal igualment que faci esment de TRES de les lleis més importants, d'entre les quals la mateixa de creació de les Cortes (1942), el Fuero de los Españoles (1945), la de referèndum (1945) la de successió (1947), o les de caràcter repressiu —Ley de Responsabilidades Políticas (1939) o Ley de Represión de la Masonería y el Comunismo (1940) [1,25 punts].

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui com Espanya tenia relacions d'amistat amb Alemanya i Itàlia arran de l'ajut rebut d'aquestes potències durant la Guerra Civil i com les mantingué durant la Guerra Mundial, tot i ser oficialment primer neutral, després no bel·ligerant i, de nou, neutral durant aquella; com ajudà de diferents maneres l'Eix, inclòs l'enviament de la División Azul al front rus entre 1941 i 1943 [1,25 punts]; com aquesta unitat va haver de ser retirada per pressions dels Aliats i com, a partir de 1945, Espanya va ser sotmesa a l'aïllament diplomàtic, impedint-se que ingressés a l'ONU i amb la retirada d'ambaixadors el 1946. Seguidament, cal que expliqui com l'esclat de la Guerra Freda el 1948 i l'hegemonia de l'anticomunisme van facilitar que el 1953 es produís la signatura d'un pacte bilateral amb els Estats Units i d'un nou concordat amb el Vaticà [1,25 punts].

12. PAU 2023 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Exercici 2

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en un escrit del 10 de novembre de 1939 de l'inspector en cap *de Primera Enseñanza* de Barcelona donant instruccions a les escoles de la demarcació. (0,50 punts)

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el Franquisme (1939-1975), en els seus inicis, l'any 1939. (0,75 punts)

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui com l'inspector recorda la prohibició d'utilitzar el català a l'ensenyament així com de la coeducació entre nens i nenes, amb l'excepció dels pàrvuls -definits com menors de sis anys-. (1 punt)

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la supressió de la Generalitat i institucions polítiques catalanes i la reimplantació de les estructures provincials; la imposició del partit únic, i, en general de totes les institucions i organismes del "Nuevo Estado" (1'25 punts); cal igualment que expliqui la repressió franquista sobre els vençuts i sobre la població en general i com funcionava; igualment, l'aplicada contra la personalitat, llengua i cultura catalanes, fent esment a la supressió de l'oficialitat de la llengua catalana, de la presència pública d'aquesta en qualsevol de les seves manifestacions, i dels símbols i trets catalans a tots nivells (1'25 punts)

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui què va ser la política autàrquica i intervencionista implantada arreu, amb els seus efectes sobre la població, l'"estraperlo" o mercat negre i el racionament (1'25 punts); cal igualment que expliqui els especials efectes que aquesta política tingué sobre un territori amb un teixit industrial (tèxtil, i d'altres) fortament depenent de les importacions de matèries primeres (cotó i altres); l'efecte de l'intervencionisme sobre l'agricultura i el comerç; i en general els efectes generals sobre l'economia catalana les classes treballadores i la població. (1'25 punts)

13. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2

Pregunta 1

a)

(0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre estadístic (0,25 punts) referit a la immigració a Catalunya entre el 1962 i el 1965, amb expressió de les regions de procedència. (0,50 punts)

b)

(0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font dins del període franquista (1939-1975), durant la seva segona gran etapa. (0,75 punts)

c)

(1 punt)

Cal que l'alumnat faci referència al gran volum de població rebuda per Catalunya durant el període 1962-1965, de 415.482 persones, majoritàriament (217.064 persones, que representen un 52,2 %) procedents d'Andalusia, seguides per persones (70.447) procedents de les Dues Castelles i Lleó (17 %), per extremenys (48.661, que representen l'11,7 %) i per aragonesos (24.870, el 6 %). (1 punt)

Pregunta 2

a)

(2,5 punts)

L'alumnat ha d'explicar la política econòmica *desarrollista* del règim franquista, després de l'abandó de la política autàrquica, amb l'establiment d'una liberalització econòmica iniciada amb el Pla d'estabilització (1959) i els efectes que tingué a Catalunya quant a industrialització, urbanització, migracions, turisme i inversió estrangera, amb els correlats d'insuficiència d'equipaments i serveis, de disfuncions i de problemes socials (1,25 punts); la lluita antifranquista durant els anys 60 i fins a la mort del dictador, incloent-hi el creixement d'una oposició més massiva, obrera, estudiantil i als barris de les grans ciutats; l'acció dels partits clandestins com el PSUC i d'altres; la formació de l'Assemblea de Catalunya el 1971 i el seu programa unitari, i, també, l'existència de grups de lluita armada com el MIL de Puig Antich i d'altres. (1,25 punts)

b)

(2,5 punts)

L'alumnat hauria d'explicar la supressió de les institucions polítiques catalanes i la reimplantació de les estructures provincials; la imposició del partit únic, i, en general, de totes les institucions i organismes del Nuevo Estado. Igualment, hauria d'explicar la imposició d'una política econòmica autàrquica i intervencionista greument lesiva per a l'estructura econòmica de Catalunya (1,50 punts) i la repressió franquista sobre els catalans i contra la personalitat, la llengua i la cultura catalanes, esmentant la supressió de l'oficialitat de la llengua catalana, de la seva presència pública en qualsevol de les seves manifestacions i dels símbols a tots els nivells. (1 punt)

14. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 4

Exercici 4

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge o fotografia [0,25 punts] de Carlos Pérez de Rozas, on apareix el general Franco a Barcelona el 28 de gener de 1942. [0,50 punts].

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el període franquista (1939-1975). [0,75 punts]

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat faci esment que a la imatge apareix en primer pla el general Franco, amb boina i uniforme falangista, saludant davant una gran concentració de públic, rodejat d'autoritats civils i militars. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el règim franquista en tant que dictadura en mans d'un general; una dictadura de caire feixista o inspirada en els feixismes, centralista, uniformitzadora i amb un partit únic denominat Falange Española Tradicionalista y de las JONS. Un règim que ha restaurat i engrandit el poder de l'Església catòlica (1,25 punts); un règim que crea lleis com el Fuero del Trabajo (1938), lleis repressives com les de Responsabilidades Políticas (1939) i de Represión de la Masonería y el Comunismo (1940), i que creà un pseudoparlament, les Cortes Españolas (1942). Un règim que el 1945, davant la derrota dels feixismes a Europa maniobrà intentant demostrar el seu caire democràtic aprovant una pseudodeclaració de drets i llibertats, el Fuero de los Españoles (1,25 punts).

b)

[2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui els diferents *status* que tingué Espanya durant la Segona Guerra Mundial –neutralitat/no bel·ligerància/retorn a la neutralitat– explicant les relacions amb l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista, així com els intents per entrar en la Segona Guerra Mundial dins l'Eix (1,25 punts). Cal que faci igualment referència a allò que fou la División Azul; a l'aïllament diplomàtic al qual fou sotmès el règim franquista després de la derrota de l'Eix de 1945; i a la parcial sortida d'aquest mateix aïllament en els anys posteriors, gràcies als Pactes amb els Estats Units de 1953 i al Concordat amb el Vaticà d'aquell mateix any (1,25 punts).

---

15. PAU 2022 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 4

Exercici 4

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge o fotografia [0,25 punts] de l'enterrament del general Franco a la basílica del *Valle de los Caídos* el 23 de novembre de 1975. [0,50 punts].

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï a la font durant el període franquista (1939-1975), concretament al seu final, el 1975. [0,75 punts]

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat descrigui la font en el sentit de mostrar el fèretre del general Franco cobert amb la bandera espanyola franquista al costat de la tomba on està a punt de ser inhumat en presència de la seva família i autoritats del règim, militars i eclesiàstiques. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el règim franquista en tant que dictadura donat que tot el poder es concentrava en les mans del general Franco. El poder polític, executiu, legislatiu, la prefectura del partit únic, la prefectura militar i l'última paraula en les condemnes judicials. Un *Caudillo* o *Generalísimo* d'una dictadura de caire feixista o inspirada en els feixismes, centralista i uniformitzadora, de partit únic, denominat FET y de las JONS. [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui tres institucions o lleis aprovades sota Franco com el decret de creació del partit únic o decret d'unificació; la llei de Successió; la de Referèndum; la Ley Orgánica del Estado, o la Llei de Principios del Movimiento Nacional, entre d'altres, amb la seva cronologia: o institucions com el propi partit; les Cortes Españolas; la Organización Sindical; o la Sección Femenina de FET y de las JONS, entre d'altres. [1, 25 punts]

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les oscil·lacions de la política exterior franquista -des de la neutralitat a la no bel·ligerància, i després retorn a la neutralitat- durant la Segona Guerra Mundial, així com els seus intents de 1940 per participar en la guerra i després el 1941 l'enviament de la División Azul. Cal igualment que expliqui la situació en què es trobà el règim a partir de 1945 i com intentà ocultar la seva anterior amistat amb l'Eix, amb iniciatives legislatives com les lleis de Referèndum i Successió, o amb el govern nacional-catòlic. [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui la política autàrquica i intervencionista posada en pràctica el 1939, al racionament, als seus efectes sobre la població civil, amb depauperació i aparició de l'"estraperlo" o mercat negre i al retrocés econòmic que significà [1'25 punts].

16. PAU 2021 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 4

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

17. PAU 2021 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2

Exercici 2

Les riuades de 1962 (Sant Adrià del Besòs)

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge (0,25 punts) d'un carrer de Sant Adrià del Besòs publicada a *ABC* després de la riada de setembre de 1962. (0,50 punts).

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el Franquisme (1939-1975), en concret el 26 de setembre de 1962, durant la segona gran etapa del règim. (0,75 punts)

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat descrigui el contingut de la imatge en tant que mostrant gent –majoritàriament dones– enmig d'un carrer, amb les pertinences salvades de llurs cases després de la riuada provocada pel desbordament del riu Besòs, enmig d'un paisatge dominant pel fang, l'aigua i el desordre. (1 punt)

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la supressió de les institucions polítiques catalanes, de la cooficialitat del català; i del català i de la cultura catalana de la vida pública; la designació de noves autoritats militars i civils (governs civils, diputacions provincials, ajuntaments i tot tipus de corporacions oficials); la imposició del partit únic Falange Española Tradicionalista y de las JONS a les quatre províncies; la repressió sobre els vençuts i sobre la població catalana (consells de guerra; llei de Responsabilitats Polítiques; llei de de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme; depuracions; presons, camps de concentració) (1,50 punts). Igualment, cal que expliqui l'aplicació de la política econòmica autàrquica i intervencionista del règim a Catalunya; la prohibició dels sindicats obrers i l'establiment d'una dura disciplina laboral, amb el resultat de racionament, escassedat i unes condicions de vida molt difícils per a la majoria de la població, especialment per a les classes treballadores. (1 punt).

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la situació d'aïllament en què quedà el règim franquista arran de la derrota de l'Eix el 1945, la condemna que rebé per part de l'ONU i la retirada d'ambaixadors, així com els intents del propi règim per desmarcar-se dels règims derrotats i mostrar-se al món com una "democracia orgánica" (1,25 punts), amb l'aprovació de lleis com el Fuero de los Españoles (1945), la Ley de Referéndum (1945), la Ley de Bases de Régimen Local (1945) i la Ley de Sucesión (1947), i signant el pacte amb Estats Units (1953) i el Concordat amb el Vaticà (1953), que li permeteren començar a sortir de l'aïllament internacional. (1,25 punts).

18. PAU 2021 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 4

Exercici 4

El franquisme a Catalunya

Pregunta 1

a)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge o fotografia [0,25 punts] de la primera pàgina del diari "La Vanguardia española" de Barcelona de l'11 d'octubre de 1957 referida a la visita de Franco al nou estadi del Club de Futbol Barcelona. [0,50 punts].

b)

[0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el Franquisme (1939-1975), en concret l'any 1957. [0'75] punts).

c)

[1 punt]

Cal que l'alumnat faci esment a les fotografies que apareixen en la font, així como al peu de les mateixes, on es veu i explica com Franco i la seva dona són rebuts per la directiva del FC Barcelona; com se'ls hi mostren els planells del nou estadi; i com saluden al públic abans de que comenci el partit Barcelona-Sevilla, enmig dels aplaudiments del públic. [1 punt]

Pregunta 2

a)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat compari la primera política econòmica adoptada pel franquisme el 1939, amb les seves característiques principals (autarquia i intervencionisme), racionament, intervenció de preus i salaris, i conseqüències devastadores sobre les persones (estancament, mercat negre/estraperlo, gana) i com incidí sobre una economia industrial com la catalana, fortament depenent de les importacions de matèries primeres com el cotó i altres [1,25 punts], amb la segona política econòmica adoptada pel franquisme a finals anys cinquanta, l'anomenat *desarrollismo*; amb la liberalització de les inversions estrangeres; de l'emigració interior i exterior; amb els plans de desenvolupament, i el seu resultat de creixement econòmic a tots els nivells i millora de les condicions de vida de la població i com afectà a Catalunya, que rebé una part de la immigració interior i experimentà un fort creixement. [1,25 punts].

b)

[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la repressió franquista a Catalunya, amb l'aplicació de les disposicions que la regulaven (jurisdicció militar, llei de Responsabilitats Polítiques, depuracions, etc...) al Principat i la seva afectació sobre les persones així com aquella referida a les institucions autonòmiques, la llengua i la cultura pròpies, explicant igualment els canvis entre la primera etapa del règim i la segona i final [2,50 punts]

19. PAU 2020 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 4

Exercici 4

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge, o fotografia, o reproducció (0,25 punts) de les dues cares d'una moneda d'una pesseta de 1947 (0,50 punts).

b) Digueu quin és el con3text històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumne situï la font l'any 1947, durant el període franquista (1939-1975). [0,75 punts]

c) Descriviu la inscripció FRANCISCO FRANCO CAUDILLO DE ESPAÑA POR LA G. [GRACIA] DE DIOS i l'escut que apareixen a la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat comenti la frase, on s'expressa la idea del cabdillatge de Franco i que aquest emana de Déu (0,50 punts); així com l'escut, que conté una àliga, el jou i les fletxes, dues columnes i els escuts dels regnes interiors d'Espanya (0,50 punts).

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu quin tipus de règim va ser el règim franquista, quins suports interiors i exteriors va tenir i quines lleis, institucions i partit va crear fins al 1947.
[2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar l'Estat franquista, en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el poder de dictar lleis– de caràcter feixista o inspirada en els feixismes; el seu caire centralista i uniformitzador, així com els seus suports entre la burgesia, els propietaris agraris, l'Exèrcit, l'Església i també sectors de les classes mitjanes i populars catòliques, i que en el moment de la seva implantació i fins al 1945 rebé el suport de les dictadures feixistes nazi i italiana (1,50 punts); hauria de fer referència i enquadrar cronològicament institucions com el partit únic FET y de las JONS; l'Organització Sindical; les Corts no democràtiques; així com lleis repressives com la de Responsabilitats Polítiques, de 1939, o la de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, de 1940, junt amb altres com la del Fuero de los Españoles i la de Referèndum, ambdues de 1945, i la de Successió, de 1947 (1 punt).

b) Expliqueu l'oposició al règim durant tot el franquisme. [2,5 punts]

L'alumnat hauria de fer referència a les dificultats d'existència d'una oposició al règim durant la seva primera etapa a causa de l'extremada repressió existent. Igualment, al Maquis (a les circumstàncies en què sorgí, a la seva actuació i a les causes de la seva retirada) i a les lluites obreres d'Astúries i altres indrets dels anys 50 (1,25 punts). Seguidament, cal que

expliqui el creixement de l'oposició durant l'etapa dita del "desarrollismo"; l'estratègia d'infiltrar-se als Sindicats Verticals; les lluites obreres dels anys 60 i l'oposició catalanista. Finalment, cal que expliqui les lluites obreres, estudiantils i de barris durant els anys 1970-1975 de la crisi del règim així com a la qüestió del terrorisme, explicant què foren l'ETA i altres grups **(1,25 punts)**

20. PAU 2019 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge [0,25 punts], del 30 de gener de 1942, presa per Carlos Pérez de Rozas, en què apareix el general Franco a Barcelona. [0,50 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el Franquisme (1939-1975), concretament l'any 1942, durant la seva primera etapa. [0,75 punts]

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que l'alumnat faci esment al fet que Franco i altres autoritats estan passant revista a una formació de falangistes i que, tant Franco com altres, fan la salutació feixista-falangista. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu què va significar la implantació del règim franquista a Catalunya i la conseqüent repressió política i cultural que s'hi va produir. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la supressió de la Generalitat i de les institucions polítiques catalanes; la designació de noves autoritats militars, així com la de civils als governs civils, diputacions provincials, ajuntaments i tota mena de corporacions oficials. Igualment, cal que faci esment de la implantació del partit únic Falange Española Tradicionalista y de las JONS a les quatre províncies [1,25 punts]. De la mateixa manera, cal que l'alumnat expliqui la repressió franquista sobre els vençuts i sobre la població catalana, i expliqui com funcionava (consells de guerra, Llei de Responsabilitats Polítiques, de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, depuracions, presons i camps de concentració), i també cal que faci referència a la repressió específicament dirigida contra la llengua i cultura catalanes, fent esment a la supressió de l'oficialitat de la llengua i de la seva presència pública en qualsevol de les seves manifestacions, així com la supressió d'institucions culturals, de símbols i la prohibició de l'ensenyament del i en català, entre altres mesures. [1,25 punts]

b) Expliqueu la primera política econòmica que el franquisme va aplicar i els efectes que va tenir a Catalunya fins al 1959 [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui què va ser la política autàrquica i intervencionista implantada arreu, amb els seus efectes sobre la població, l'"estraperlo" o mercat negre i el racionament [1,25 punts]. Així mateix, cal que expliqui els efectes especials que aquesta política tingué sobre un territori amb un teixit industrial fortament dependent de les importacions de matèries primeres; l'efecte de l'intervencionisme sobre l'agricultura i el comerç, i, en general, sobre l'economia catalana, les classes treballadores i la població. [1,25 punts]

21. PAU 2019 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

22. PAU 2019 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0'75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) on apareixen Franco i Hitler a Hendaya (França) el 23 d'octubre de 1940. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0'75 punts]

Cal que l'alumnat situí la font durant el Franquisme (1939-1975), un any després de la fi de la Guerra Civil i ja durant la Segona Guerra Mundial. (0'75 punts).

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font. [1 punt]

L'alumnat haurà de comentar la imatge on apareixen Franco i Hitler passant revista a tropes alemanyes a una estació de tren i amb banderes nazis penjades. (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la repressió franquista al llarg de tota la dictadura, tant en l'àmbit polític com en els àmbits sindical, cultural i educatiu. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques la repressió i les diferents jurisdiccions que s'aplicaren (militar, de Responsabilitats Polítiques, de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, depuracions) (1,25 punts) i els efectes que aquesta repressió tingué sobre la població en general i sobre els partits polítics i sindicats de l'etapa republicana en la clandestinitat, així com sobre altres que sorgiren durant la Dictadura, com el maquis o, a partir de la dècada dels 60 moviments sindicals com Comissions Obreres i altres, i contra grups que practicaven la lluita armada com ETA, FRAP i GRAPO. Cal igualment que faci esment a la repressió de tipus cultural i educatiu, la censura i la repressió de les llengües no castellanes (1,25 punts).

b) Expliqueu les característiques polítiques del règim franquista, les institucions de què es va dotar i les lleis més importants que va aprovar fins al 1947. Expliqueu la relació de l'Església catòlica amb el franquisme. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui que el règim era una dictadura en mans d'un general, dictadura de caire feixista o inspirada en els feixismes, centralista, uniformitzadora i repressiva; amb un partit únic denominat Falange Española Tradicionalista y de las JONS, i una única Organización Sindical Española, que des del seus inicis tingué el suport entusiasta de l'Església catòlica, que col·laborà plenament amb les institucions si bé que en els últims anys de la vigència del règim es produí un relatiu distanciament per part d'alguns bisbes i clergues (1,25 punts); un règim que fins al 1947 dictà, de la mà de Franco, lleis com la de creació de les Cortes Españolas de 1942, la del Fuero de los Españoles de 1945, la de Referéndum també de 1945 i la de Sucesión en la Jefatura del Estado de 1947 (1,25 punts).

23. PAU 2018 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]
Cal que l'alumnat identifiqui la font com una font primària (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en un document públic de caràcter periodístic i polític, en concret, en una nota de l'alcaldia de Mataró publicada al diari *El Correo Catalán* de Barcelona el 23 de juny de 1939. (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]
Cal que l'alumnat situï cronològicament la font durant el període franquista (1939-1975) a Barcelona, en el primer any del règim. (0,75 punts)

c) Comenteu el contingut de la font. [1 punt]
Cal que l'alumnat expliqui com la nota de l'alcaldia de Mataró resulta d'una ordre del comandament militar i dona un termini de vuit dies perquè els rètols escrits en català es facin desaparèixer i siguin substituïts per altres d'escrits en castellà, la llengua oficial del règim. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la repressió franquista a Catalunya. Expliqueu també l'oposició política i cultural al règim de Franco a Catalunya fins al 1975. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la repressió franquista sobre els vençuts: els consells de guerra, la Ley de responsabilidades políticas, la Ley de represión de la masonería y el comunismo i les depuracions; cal que faci igualment esment a la repressió de la llengua i cultura catalana, a la prohibició del seu ús públic i ensenyament, així com a la repressió d'altres trets culturals catalans (1,25 punts). Cal que expliqui l'oposició antifranquista, la dels primers temps; el maquis; la represa de la lluita per l'autonomia i el creixement de l'oposició política de finals dels anys seixanta i primera meitat dels setanta, d'arrel obrera, veïnal, estudiantil i camperola. (1,25 punts)

b) Expliqueu les dues polítiques econòmiques que aplicà el règim franquista durant el temps que va ser vigent i els efectes que va tenir a Catalunya. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la política econòmica autàrquica i extremament intervencionista que aplicà el règim franquista a partir dels seus inicis, el racionament i el seu correlat de l'*estraperlo*, amb els desastrosos efectes que aquesta política tingué per a l'economia i la majoria de la població catalana, un territori fortament dependent de les importacions de matèries primeres (1,25 punts). Cal que expliqui igualment la política *desarrollista* adoptada a finals dels cinquanta, el Pla d'Estabilització, els efectes d'increment del creixement i industrialització que tingué, amb els seus correlats d'emigració interior i exterior i manca d'equipaments, amb especial incidència a Catalunya. (1,25 punts)

24. PAU 2018 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) de tipus polític consistent en una part de l'acord o protocol signat entre Espanya i les potències de l'Eix arran de l'entrevista tinguda entre Hitler i Franco del 23 d'octubre de 1940 a Hendaya (França) (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0,75 punts)
Cal que l'alumnat situï la font durant el període del Franquisme (1939-1975), en concret en el segon any del mateix, un cop iniciat el 1939 en vencer Franco en la Guerra Civil (0,75 punts)

c) Comenteu el contingut de la font (1 punt)
Cal que l'alumnat comenti que Espanya es va comprometre mitjançant la signatura del protocol a entrar en la guerra junt i dins l'Eix i contra Gran Bretanya; que això estava condicionat a la rebuda d'ajut militar i logístic alemany; i que rebria a canvi Gibraltar i territoris francesos a l'Àfrica en proporció als que rebès la propia França (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:
a)Expliqueu quina va ser la relació del Règim franquista amb l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista durant la Segona Guerra Mundial. Expliqueu què va ser la División Azul i què els va passar als republicans exiliats a França durant aquesta mateixa guerra. (2,5 punts)
Cal que l'alumnat expliqui com Espanya tenia relacions d'amistat amb Alemanya i Itàlia arran de l'ajut rebut d'aquestes potències durant la Guerra Civil i com les mantingué durant la guerra mundial, tot i ser oficialment primer neutral, després no beligerant i de nou neutral durant aquella; com ajudà de diferents maneres l'Eix, incloguent l'enviament de la División Azul al front rús entre 1941 i 1943 (1,25 punts); com aquesta unitat va haver de ser retirada per pressions Aliades; com els exiliats republicans a França foren en part enquadrats en unitats franceses de combat o de treball i acabaren presoneres dels alemanys, patint camps de concentració i extermini; i com una part dels combatents republicans jugà un paper destacat a la Resistència francesa contra l'ocupant nazi i dins l'exèrcit francés que alliberà França dintre del conjunt dels Aliats (1,25 punts)

b) Expliqueu les característiques polítiques següents del règim franquista: quin tipus d'Estat va establir, de quines institucions es va dotar i les lleis més rellevants que va aprobar fins a final de l'any 1945. (2,5 punts)
Cal que l'alumnat expliqui les característiques polítiques del règim franquista en tant que dictadura en mans d'un general, dictadura de caire feixista o inspirada en els feixismes, centralista i uniformitzadora; amb un partit únic denominat Falange Española Tradicionalista y de las JONS , sentuna dictadura fortament repressiva (1,25 punts); les lleis repressives del Règim com la de Responsabilitats Polítiques de 1939 o la de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme de 1940; la del Frente de Juventudes de 1940; la de creació de les Cortes Españolas el 1942 i, ja al 1945, tractant d'amagar el component feixista del Règim, la llei de Referèndum (1,25 punts)

25. PAU 2017 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0'75 punts].

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell (0,25 punts) de propaganda política commemorativa franquista, en concret del "Día de la Madre", el 8 de desembre de 1945, de les Juventudes de la Sección Femenina de FET y de las JONS (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0'75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant el període franquista (1939-1975), en la seva primera etapa. (0'75 punts)

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font [1 punt]

Cal que l'alumnat descrigui el cartell de propaganda política franquista en tant que commemoratiu del "Día de la Madre" –celebrat el dia 8 de desembre–, que conté un text de Franco en el qual es diu que és a les mares a qui correspon "la misión ordinaria y sagrada de forjar la grandeza de España". El cartell inclou la imatge d'una mare amb dues filles i símbols del règim. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu el règim polític franquista, les institucions de què es va dotar i les lleis més importants que va aprovar fins al 1947, incloent-hi aquest últim any. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui que el règim era una dictadura en mans d'un general, dictadura de caire feixista o inspirada en els feixismes, centralista, uniformitzadora i repressiva; amb un partit únic denominat Falange Española Tradicionalista y de las JONS, i una única Organización Sindical Española (1,25 punts); amb lleis com el Fuero del Trabajo de 1938, la de creació de les Cortes Españolas de 1942, la del Fuero de los Españoles de 1945, la llei de Referéndum també de 1945 i la llei de Sucesión en la Jefatura del Estado de 1947 (1,25 punts).

b) Expliqueu la repressió franquista i l'oposició antifranquista entre 1939 i 1953. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de la repressió franquista, el seu funcionament, jurisdiccions, camps de concentració i presons (1,25 punts); cal igualment que expliqui l'escàs pes de l'oposició en la postguerra immediata, amb freqüents detencions d'activistes del PCE, PSOE, CNT, UGT, PSUC, ERC i d'altres forces polítiques i sindicals; així com què va ser el maquis i la seva actuació; cal que faci igualment referència a l'oposició exiliada a l'estranger (1,25 punts).

26. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Pregunta 1

a) [0,75 punts]
Cal que l'alumnat identifiqui la font com una sèrie estadística [0,25 punts] on apareixen dades sobre la renda nacional espanyola per habitant i any, extreta del llibre de Joan Clavera, Joan M. Esteban, M. Antònia Monés, Antoni Montserrat i Jacint Ros Hombravella, *Capitalismo español: de la autarquía a la estabilización (1939-1959),* del 1973, que tracta de política econòmica del franquisme [0,50 punts].

b) [0,75 punts]
Cal que l'alumnat situï la font durant el franquisme (1939-1975).

c) [1 punt]
Cal que l'alumnat comenti com, en primer lloc, la renda nacional espanyola per habitant i any entre 1940 i 1945 va ser sempre inferior als valors de la preguerra (1935); i també que entre 1940 i 1945 experimentà un creixement lent durant el subperíode 1940-1944 i un retrocés important el 1945.

Pregunta 2

a) [2,50 punts]
L'alumnat hauria d'esmentar, explicar i valorar la primera política econòmica adoptada pel franquisme; les seves característiques principals (autarquia i intervencionisme), amb el racionament, la intervenció de preus i salaris i l'estraperlo, així com les conseqüències devastadores que va tenir sobre l'economia i sobre les persones.

b) [2,50 punts]
L'alumnat hauria d'esmentar, explicar i valorar la segona política econòmica adoptada pel franquisme adoptada a finals dels anys cinquanta; el Pla d'Estabilització; l'anomenat *desarrollismo*, amb la liberalització de les inversions estrangeres, de l'emigració interior i exterior; els plans de desenvolupament, i altres característiques. També hauria de parlar dels seus resultats, fins a la crisi del 1973.

27. PAU 2016 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0,75 punts).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una imatge o fotografia (0,25 punts) d'Antonio Ruiz Villalba, obrer de SEAT assassinat a SEAT per la policia franquista el 18 d'octubre de 1971 (0,50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0,75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font el 1971 durant l'etapa final del Règim de Franco (1939-1975), a Catalunya (0,75 punts).

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat descrigui la font, en tant que es tracta d'una imatge o fotografia de l'obrer de SEAT Antonio Ruiz Villalba, mort per la policia franquista el 18 d'octubre de 1971, i que comenti el text "asesinado en SEAT por la policia franquista por defender la dignidad y la libertad de la clase obrera", en tant que mostra del llenguatge de l'oposició antifranquista durant els anys de vigència del Règim (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu la política econòmica franquista adoptada a partir del 1959 i les conseqüències que va tenir fins al 1973 [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui la nova política econòmica liberalitzadora i *desarrollista* adoptada pel Règim franquista arran de la posada en marxa el 1959 del Pla d'estabilització i l'abandó de la política autàrquica vigent fins aleshores, així com la importància del sector tecnòcrata vinculat a l'Opus Dei en tant que impulsor del canvi (1,25 punts); cal que expliqui els efectes que la nova política econòmica tingué sobre la industrialització, la urbanització, les migracions interiors i exteriors, el turisme i la inversió estrangera, fent esment als *Planes de Desarrollo*, fins a l'arribada de la crisi econòmica de 1973 (1,25 punts).

b) Expliqueu les lluites de l'oposició antifranquista durant els anys seixanta i fins a la mort del dictador [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el sorgiment d'un nou moviment obrer arran dels canvis econòmics i socials que experimentà Espanya a partir dels anys seixanta; el paper de l'oposició democràtica i nacionalista, incloent-hi el del PCE-PSUC, CC.OO. i altres moviments sindicals clandestins; l'ETA; les forces democràtiques, autonomistes i/o nacionalistes a Catalunya i al País Basc (1,25 punts); a l'increment de la lluita obrera i popular arran de la crisi de 1973; a la repressió franquista; a les instàncies i plataformes unitàries de l'oposició; i a la fallida del profranquisme de l'Església catòlica en relació amb el postconcili Vaticà II (1,25 punts).

28. PAU 2016 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una font primària (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un document públic de caràcter periodístic i polític, en concret, en una nota on s'expliquen les sancions imposades per governador civil de Barcelona a diversos establiments per seguir utilitzant rètols o impresos en català publicada al diari "El Correo Catalán" el 7 d'octubre de 1939. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï cronològicament la font durant el període franquista (1939-1975) a Barcelona, el primer any del règim. (0'75 punts)

c) Expliqueu el contingut de la font (1 punt)

Cal que l'alumnat expliqui com, en la seva acció repressora contra el "separatismo", el governador civil de Barcelona imposa multes a establiments que mantenen la retolació catalana i/o utilitzen encara impresos en aquesta llengua. Així com que les esmentades sancions s'han de pagar diàriament mentre no es canviïn. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les característiques de la repressió franquista en general i de la repressió específica contra Catalunya durant la dictadura. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les característiques de la repressió franquista: el seu funcionament, jurisdiccions (la militar, la de Responsabilitats Polítiques, la de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme), camps de concentració i presons (1,25); i la repressió específica a Catalunya referida a la llengua, ensenyament, manifestacions culturals, etc., al llarg de tota la durada del Règim (1, 25 punts)

b) Expliqueu l'oposició antifranquista a Catalunya durant la dictadura. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el poc pes de l'oposició durant la primera etapa franquista, quan les condicions repressives ho impedien, amb freqüents detencions d'activistes obrers de la CNT, UGT, PSUC i altres; els maquis (1,25 punts); la represa d'una oposició molt més forta i organitzada en paral·lel als canvis demogràfics, econòmics i socials que experimentà el país en la dècada dels seixanta i primera meitat dels setanta, amb la reorganització d'un moviment obrer clandestí, el llançament de lluites obreres, estudiantils i veïnals i l'establiment de plataformes unitàries com l'Assemblea de Catalunya. (1,25 punts)

29. PAU 2015 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una sèrie estadística o com un quadre estadístic [0,25 punts] que recull l'evolució dels moviments migratoris a diferents províncies espanyoles entre 1961 i 1970. [0,50 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font durant la vigència del règim franquista, en la seva segona part o etapa, la denominada *desarrollista*. [0,75 punts]

c) Analitzeu les dades que conté la font i extraieu-ne les conclusions corresponents. [1 punt]

Cal que l'alumnat analitzi com totes les províncies andaluses que apareixen a la font, així com les extremenyes i castellanes (amb l'excepció de Madrid) tingueren en el període grans pèrdues de població. En contrast, les catalanes, les basques, Madrid, Saragossa i Balears tingueren increments substancials. Cal que en dedueixi el fort procés de creixement econòmic que es donà a algunes regions i províncies, que atragué emigració i provocà immigració. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les característiques polítiques i econòmiques del règim franquista des que es va instaurar fins al 1959, sense explicar aquest últim any. [2,50 punts]

L'alumnat hauria d'explicar el sorgiment del règim durant la Guerra Civil en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis–, de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, de caire centralista i uniformitzador, i hauria d'explicar el partit únic *FET y de las JONS* i els seus departaments, l'Organització Sindical i les Corts no democràtiques [1,25 punts]; les polítiques repressives, la política econòmica autàrquica i intervencionista que aplicà, les relacions internacionals amb l'Eix i els canvis polítics relatius que adoptà el 1945 i el 1947 en el marc del nacionalcatolicisme i, ja als 50, cap a la tecnocràcia. [1,25 punts]

b) Expliqueu les característiques polítiques i econòmiques del règim franquista des del 1959 fins a la mort del general Franco. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el canvi de política econòmica i el Pla d'Estabilització de 1959; la influència política creixent del grup tecnòcrata en la segona meitat dels anys cinquanta, amb la seva vinculació amb l'Opus Dei, en la formulació i implementació del canvi de política econòmica; el salt endavant en la industrialització, urbanització i

migracions interior exterior durant el període fins arribar a la crisi de 1973 i els seus efectes [1,25 punts]. Cal igualment que expliqui l'evolució política del règim fins al 1973, amb el creixent enfrontament entre els tecnòcrates i els sectors vinculats al Movimiento –incloent-hi l'afer MATESA-, amb el paper cabdal jugat per Carrero Blanco i amb lleis com la de Premsa i Orgànica de l'Estat. També cal que faci referència al govern d'Arias Navarro i a la mort del dictador el 1975. [1,25 punts]

30. PAU 2015 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre estadístic extret dels Anuarios Estadísticos [0,25 punts] on es detalla l'evolució de la població activa espanyola, dividida en els tres sectors, els anys 1940, 1950, 1960 i 1975. [0,50 punts]

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï el quadre com abastant des de l'any 1940 –el primer any posterior a la finalització de la Guerra Civil i a l'establiment del règim de Franco a tot el país- fins a l'any de la mort del dictador Franco, el 1975, dins del període franquista. [0,75 punts]

c) Comenteu l'evolució de la població activa en els sectors de l'agricultura, la indústria i els serveis entre el 1940 i el 1975. [1 punt]

Cal que l'alumnat faci esment al lent descens de la població activa agrícola, que no s'accelera sinó des de 1960; al més constant increment de la població ocupada en la indústria; i a l'estancament, fins al 1960, de la població ocupada als serveis. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Compareu les dues èpoques diferenciades del règim franquista i expliqueu breument el paper d'un personatge polític rellevant de cadascuna, excloent-ne Franco. [2,50 punts]

L'alumnat hauria de distingir entre el període conegut com a primer franquisme i el conegut com l'època del "desarrollismo", explicant les diferències econòmiques, socials i polítiques (interiors i internacionals) entre els dos [1,50 punts]; cal igualment que expliqui breument algun personatge rellevant de cadascuna de les etapes esmentades, com Serrano Suñer, Carrero Blanco, López Rodó o Fraga, entre d'altres. [1 punt]

b) Expliqueu la crisi final del franquisme fins a la mort del dictador, incloent-hi el paper que hi va tenir l'oposició. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat faci esment a la crisi econòmica a partir de 1973 i als seus efectes a Espanya; al creixement de l'oposició democràtica i nacionalista, incloent-hi el paper jugat pel PCE-PSUC, CC.OO. i altres moviments sindicals clandestins; el paper d'ETA i de les forces democràtiques i autonomistes a Catalunya i al País Basc, així com a les instàncies unitàries [1,25 punts]; a la mort de Carrero Blanco i al govern d'Arias Navarro, a l'"Espíritu del 12 de Febrero", a l'increment de la lluita opositora i la repressió franquista, així com al paper de l'Església catòlica. [1,25 punts]

31. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2
L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0,25 punts) d'una missa de campanya celebrada a la plaça Universitat de Barcelona el 7 de març de 1939 l'autor de la qual es Branguli (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situi la font després de l'ocupació franquista de Barcelona i als inicis del Règim franquista al Principat el 1939. Igualment es puntuarà positivament si l'alumne diu que en aquell moment la Guerra Civil encara no havia acabat. (0'75 punts)

c) Expliqueu el contingut de la font i comenteu-ne la simbologia. (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti el contingut de la imatge, on apareixen una creu i dos símbols falangistes –jou i fletxes- presidint l'acte, amb la població que fa la salutació feixista. (1 punt)

Pregunta 2
Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu què va suposar la implantació del règim franquista a Catalunya des dels punts de vista polític, econòmic i cultural. Expliqueu la repressió franquista i la lluita antifranquista a Catalunya fins al 1959.
[2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar la supressió de les institucions polítiques catalanes i la reimplantació de les estructures provincials; la imposició del partit únic, i, en general de totes les institucions i organismes del "Nuevo Estado"; la repressió franquista sobre els catalans i contra la personalitat, llengua i cultura catalanes, fent esment a la supressió de l'oficialitat de la llengua catalana, de la presència pública d'aquesta en qualsevol de les seves manifestacions i dels símbols i trets catalans a tots nivells; igualment hauria d'explicar la imposició d'una política econòmica autàrquica i intervencionista greument lesiva per a l'estructura econòmica de Catalunya. (1'50 punts); cal que expliqui també la lluita antifranquista esmentant els partits clandestins, els maquis i accions de protesta com la vaga de tramvies de 1951 entre d'altres. (1 punt)

b) Expliqueu el règim franquista a Catalunya durant l'etapa desarrollista i els canvis econòmics i socials que va comportar. Expliqueu la lluita política antifranquista a Catalunya des dels anys seixanta fins a la mort del dictador. [2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar la política econòmica "desarrollista" del règim franquista, després de l'abandó de la política autàrquica, amb l'establiment d'una liberalització econòmica iniciada amb el Pla d'Estabilització (1959); igualment, els efectes que tingué a Catalunya quant a industrialització, urbanització, migracions, turisme i inversió estrangera, amb els correlats de insuficiència d'equipaments i serveis i disfuncions i problemes socials. (1'25 punts); cal igualment que expliqui la lluita antifranquista durant els 60 i fins a la mort del dictador incloent el creixement d'una oposició més massiva, obrera (amb l'aparició de CCOO), estudiantil i ciutadana, així com l'existència de grups de lluita armada com ETA, GRAPO, el MIL de Puig Antich i altres. (1,25 punts).

32. PAU 2014 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una primària (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en uns llistats de sancions imposades pel governador civil de Barcelona i pel capità general de la regió militar publicades a un diari de Barcelona, "La Vanguardia Española" el 7 de maig i el 29 d'agost de 1939. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font dins del primer any de l'ocupació franquista de Barcelona, un cop acabada la Guerra Civil (1936-1939) (0'75 punts)

c) Comenteu els motius de sanció inclosos a la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat faci referència a les sancions que s'imposaven a empreses i a alcaldes per posar anuncis escrits en català o en llengua no castellana, per l'ús del català en escrits oficials o a haver seguir utilitzant paper de l'època de la guerra, en el cas d'una empresa (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu què va significar la implantació del Règim franquista a Catalunya des del punt de vista polític. Expliqueu la repressió franquista contra les persones i contra la llengua i la cultura catalanes. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui la supressió de la Generalitat i institucions polítiques catalanes i la reimplantació de les estructures provincials; la imposició del partit únic, i, en general de totes les institucions i organismes del "Nuevo Estado" (1'25 punts); Cal que l'alumnat expliqui la repressió franquista sobre els vençuts i sobre la població en general i com funcionava; igualment, l'aplicada contra la personalitat, llengua i cultura catalanes, fent esment a la supressió de l'oficialitat de la llengua catalana, de la presència pública d'aquesta en qualsevol de les seves manifestacions i dels símbols i trets catalans a tots nivells (1'25 punts)

b) Expliqueu la primera, cronològicament parlant, política econòmica aplicada pel Franquisme i els seus efectes a Catalunya. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui què va ser la política autàrquica i intervencionista implantada arreu, amb els seus efectes sobre la població, l'"estraperlo" o mercat negre i el racionament (1'25 punts); cal igualment que expliqui els especials efectes que aquesta política tingué sobre un territori amb un teixit industrial (tèxtil, i d'altres) fortament depenent de les importacions de matèries primeres (cotó i altres); l'efecte de l'intervencionisme sobre l'agricultura i el comerç; i en general els efectes generals sobre l'economia catalana les classes treballadores i la població en general. (1'25 punts)

33. PAU 2014 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com primària (contemporània dels fets) (0'25 punts) consistent en un text de caràcter jurídic, o polític, o jurídic-polític, part de l'articulat d'una llei, la Ley de Sucesión a la Jefatura del Estado, publicada al "Boletín Oficial del Estado" el 26 de juliol de 1947. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font en el període franquista, en concret el 1947, després de la fi de la Segona Guerra Mundial (0'75 punts).

c) Comenteu breument el contingut de TRES dels articles que conté la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti tres dels quatre articles que apareixen en la font. Pot explicar l'1, referit a la definició del Règim que fa la llei; al 2, referit a la prefectura de l'Estat i que conté el llistat de càrrecs que exerceix el dictador; el 6, referit a la potestat de Franco per designar successor amb el títol de rei o regent; o el 9, on es detallen les condicions que haurà de complir el rei o regent per a ser designat. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu el Règim franquista des de la fi de la Segona Guerra Mundial fins a la mort del dictador. Esmenteu-ne exclusivament als aspectes polítics. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui les iniciatives que prengué el Règim a partir de 1945 per tal d'ocultar la seva cara feixista i amiga de l'Eix, amb iniciatives legislatives com les lleis de Referèndum i Successió, entre d'altres; els governs nacionalcatòlics; la persistència de la política repressiva, ara també contra els maquis; i els seus esforços per sortir de l'aïllament diplomàtic imposat pels Aliats; el pactes amb els EEUU i el Vaticà de 1953

(1'25 punts); els governs tecnocràtics; a la Llei Orgànica de l'Estat, al terrorisme d'ETA i altres; al creixement de l'oposició democràtica; i la crisi final del Règim fins a la mort del dictador el 1975. (1'25 punts).

b) Expliqueu el Règim franquista des de la fi de la Guerra Civil fins a la fi de la Segona Guerra Mundial. Esmenteu-ne exclusivament als aspectes polítics. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat situï el Règim franquista en tant que dictadura, que expliqui com era, les seves institucions; al paper de l'exercit, del partit únic i de l'Església catòlica; la repressió (1'25 punts); la política d'amistat amb l'Eix, els intents d'entrar en la guerra mundial, la División Azul i com, a partir de 1943, comença un tímid gir cap a posicions més neutrals (1'25 punts).

34. PAU 2014 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) de l'interior de la presó Model de Barcelona, presa el dia de commemoració de la festa de la Mercè, 24 de setembre de 1941. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la fotografia en els primers anys del Règim franquista, a Catalunya. (0'75 punts)

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font (1 punt)

Cal que l'alumnat faci esment a la decoració interna de la presó, on apareixen les frases "Viva España" i "Franco, Franco, Franco", així com un escut nacional franquista, amb la característica àliga negra. També a la presència de presos, que apareixen formats en fileres. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu la política del Règim de Franco entre 1939 i 1953 i en particular la repressió. (2'50 punts).

L'alumnat hauria d'explicar la política del Règim fent a esment a la seva estructuració interna com dictadura autoritària de partit únic, al paper de Falange Española Tradicionalista y de las JONS, a la proximitat a l'Eix, a l'enviament de la División Azul el 1941, a la creació de les Cortes Españolas el 1942, als importants canvis efectuats a partir de 1945, tractant d'amagar el component feixista del Règim (llei de Referèndum de 1945, de Successió de 1947 i accent en el component catòlic) i a l'aïllament internacional al qual va ser sotmès i a l'acostament als EEUU fins arribar a la signatura del Pactes de 1953 (1'50 punts); igualment hauria d'explicar l'abast de la repressió franquista i les lleis que l'emparaven, incloent les disposicions de la justícia militar, entre d'altres (1'50 punts)

b) Compareu les dues polítiques econòmiques que va aplicar el Franquisme entre 1939 i 1975. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat compari la política autarquic i intervencionista posada en pràctica el 1939 a tot el país, a les seves causes, al foment de determinades indústries militars i altres, al racionament, als seus efectes sobre la població civil, amb depauperació i aparició de l'"estraperlo" o mercat negre, al retrocés econòmic que significà (1'25 punts) amb la nova més liberalitzadora i "desarrollista" iniciada a finals dels anys 50, amb el punt d'inflexió que significà el Pla d'Estabilització de 1959, les mesures que la composaren, els plans de desenvolupament i els efectes que tingueren fins arribar a la crisi dels primers 70 (1'50 punts).

35. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre (0'25 punts) extret del llibre *Evolució econòmica 1969* referit a l'evolució de la població en alguns municipis catalans entre 1965 i 1968. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï les dades del quadre com demostratives dels fluxes migratoris que al llarg de la dècada dels 60 es donaren entre les zones amb major excedent de mà d'obra d'Espanya envers les que experimentaven en un fort procés de creixement, en aquest cas Catalunya i determinades ciutats i pobles dels voltants de la ciutat de Barcelona (0'75 punts).

c) Expliqueu on es troben situats els municipis que apareixen a la font i valoreu les dades que conté. (1 punt)

L'alumnat hauria de ser capaç d'identificar les ciutats i pobles on s'experimenta l'increment poblacional que mostren les dades de la font com pertanyents a les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat i Vallès Occidental, dins del cinturó de Barcelona, àrees que estaven experimentant un fort creixement industrial (0'50 punts); igualment, hauria de ser capaç de copsar l'espectacular creixement demogràfic experimentat per totes les localitats que apareixen a la font, destacant les de major quantia (0'50 punts).

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu la política econòmica del franquisme entre el 1959 i el 1973. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui el canvi de política econòmica del règim franquista, l'abandó de la política autàrquica i l'establiment d'una liberalització econòmica iniciada amb el Pla d'Estabilització (1959), així com el sector polític tecnòcrata que en fou el capdavanter, vinculat a l'Opus Dei (1'25 punts). Cal que expliqui també les característiques del creixement que la nova política econòmica tingué, en la industrialització, urbanització i migracions interiors i exteriors, en el turisme i en la inversió estrangera; cal fer esment als "Planes de Desarrollo" així com, per acabar, a la fi de l'etapa de creixement a partir de la crisi econòmica de 1973 (1'25 punts).

b) Expliqueu l'evolució demogràfica, econòmica i social de Catalunya sota el règim franquista durant els anys seixanta i fins a la mort del dictador. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat faci esment al creixement demogràfic i a l'econòmic experimentat al Principat durant el període citat, al increment demogràfic, a la forta incidència de la immigració, al creixement urbanístic (1, 25 punts); a les millores del nivell de vida, al turisme i la inversió estrangera; i als problemes que el creixement, –sempre acompanyat de manca o insuficiència d'equipaments i serveis- anava creant entre la població (1,25 punts)

36. PAU 2013 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) presa el 23 d'octubre de 1940 a l'aeròdrom del Prat de Llobregat pel Josep Brangulí on es mostra al dirigent nazi Heinrich Himmler que acaba de baixar de l'avió. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font el 1940, un any després d'acabada la Guerra Civil y després d'un primer any de Segona Guerra Mundial (0'50 punts); i el 23 d'octubre, el mateix dia en què, a Hendaia, estaven reunits Hitler i Franco (0'25 punts).

c) Comenteu el contingut de la font. (1 punt)

L'alumnat ha de fer esment al moment de l'arribada, per avió, a Barcelona, d'Himmler, quan acaba de rebre un ram de flors per part d'una noia de la Secció Femenina de FET y de las JONS i enrevoltat d'autoritats militars espanyoles i alemanyes (1 punt).

Pregunta 2

Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Compareu un aspecte de tipus econòmic, un de tipus social i un de tipus polític del règim franquista en dos moments diferents, els anys 40 y els anys 60. (2'50 punts).

L'alumnat pot comparar les dues polítiques econòmiques o un aspecte diferencial de la situació econòmica en els dos moments; igualment, a nivell social, fent esment a aspectes demogràfics o de canvi social; i un aspecte polític -una llei o institució característica de cada moment, o un tret diferencial dels governs, o del partit, etc. A cadascuna de les tres comparacions se li assignarà un terç de la puntuació total, 2'50 punts.

b) Expliqueu la política del règim franquista envers Catalunya i comenteu-ne els efectes econòmics, socials, polítics i culturals. (2'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar la política del règim franquista envers Catalunya des del moment de la seva implantació -amb la supressió de l'Estatut d'autonomia, la castellanització forçada de l'Administració i de l'ensenyament i la repressió de la cultura catalana- (1'25 punts). Igualment, hauria d'explicar els efectes de la imposició de la política econòmica autàrquica i intervencionista sobre les condicions de vida de la població i sobre l'economia catalana; el canvi en la situació econòmica i social experimentada els anys seixanta; el canvi demogràfic; i la persistència de la política anticatalanista. (1,25 punts).

37. PAU 2013 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) on apareixen Franco i Hitler a Hendaya (França) el 23 d'octubre de 1940. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant el Franquisme, un any després de la fi de la Guerra Civil i ja durant la Segona Guerra Mundial, enmig de les bones relacions existents entre Espanya, l'Alemanya nazi i l'Itàlia feixista. (0'75 punts).

c) Expliqueu el contingut de la font. (1 punt)

L'alumnat haurà de comentar la imatge on apareixen Franco i Hitler passant revista a tropes alemanyes a Hendaya (França) en el sentit de destacar la sintonia i amistat entre els dos Estats dictatorials (1 punt).

Pregunta 2
Contesteu només UNA de les dues qüestions:

a) Expliqueu les característiques del règim franquista fins el 1945. Seguidament, expliqueu la política exterior del règim també fins al 1945. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui el règim franquista en tant que dictadura en mans d'un general, dictadura de caire feixista o inspirada en els feixismes, centralista i uniformitzadora; una dictadura de partit únic, denominat FET y de las JONS i amb un fort poder de l'Església catòlica i dels sectors econòmicament dominants; una dictadura fortament repressiva (1,25 punts); cal igualment que s'expliqui l'oscil·lació de la política exterior franquista des de la neutralitat a la no bel·ligerància, i després retorn a la neutralitat, explicant les relacions amb l'Alemanya nazi i l'Itàlia feixista, els intents per entrar en la Segona Guerra Mundial dins l'Eix i fent referència a la División Azul (1,25 punts).

b) Compareu l'oposició al règim franquista durant les dues etapes següents: el període 1939-1959 i el període 1960-1975. (2'50 punts)

La comparació de l'alumnat es pot referir, per a la primera etapa, a la menor incidència dels grups opositors, donades les extremades condicions repressives que dificulten llurs actuacions, a la presència més important dels maquis, així com a fets com algunes de les primeres vagues –d'incidència menor que les de l'etapa posterior- i la dels tramvies de Barcelona i altres (1'25). Quant a la segona etapa, els grups opositors tenen moltes més importància, amb un moviment obrer reorganitzat, amb CCOO i altres forces, amb l'estratègia "entrista" dins del Sindicat Vertical, a fets cabdals com el procés de Burgos; a la reorganització i major incidència dels partits de l'oposició; a l'aparició de grups com ETA i FRAP; al moviment estudiantil, molt més massiu que el de l'etapa anterior, a la lluita als barris; i fent esment a l'etapa 1970-75 com la de major contestació, durament reprimida. (1,25 punts).

38. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) del 1939 on apareix el general Franco acompanyat d'un bisbe i altres alts càrrecs eclesiàstics i per autoritats civils del Règim. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumne situï la font l'any 1939, any en el qual acaba la Guerra Civil i comença el Franquisme sobre la totalitat del territori de l'Estat espanyol (0'75 punts).

c)Descriviu els personatges i les actituds que apareixen en la font. (1 punt)
Cal que l'alumnat descrigui la presència del general Franco –Generalíssim i cap de l'Estat i del partit únic- així com d'altres autoritats eclesiàstiques i civils (0'50 punts), en una escena on per una banda es veu l'ús de la salutació feixista adoptada pel Règim i també l'actitud de pleitesia de les autoritats eclesiàstiques envers Franco. (0'50 punts)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu quin tipus de Règim va ser el franquista, quins eren els seus suports principals i quines lleis, partit i institucions creà fins al 1947. (2'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar l'Estat franquista en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis-; de caràcter feixista o inspirada en els feixismes; el seu caire centralista i uniformitzador, així com els seus suports entre la burgesia, propietaris agraris, exèrcit, església i també sectors de les classes mitjanes i populars catòliques (1'25 punts); hauria de fer referència i

enquadrar cronològicament institucions com el partit únic FET y de las JONS i els seus departaments; l'Organització Sindical; i les Corts no democràtiques; les lleis repressives com la de Responsabilitats Polítiques o la de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme, i a altres com el Fuero de los Españoles, la de Referèndum i la de Successió. (1'25 punts).

b) Expliqueu l'oposició al Règim durant tot el Franquisme. (2'50 punts)

L'alumnat hauria de fer referència a les dificultats de l'oposició per la repressió existent; als maquis, què foren i quan foren rellevants (1,25 punts); a la conflictivitat laboral creixent en els anys del "desarrollismo"; als Sindicats Verticals i a l'estratègia de l'oposició obrera d'infiltrar-s'hi; a l'agudització de les lluites obreres, estudiantils i de barris dels anys 1970-1975 de la crisi del règim; i a la qüestió del terrorisme, explicant que eren l'ETA i altres grups (1 punt).

39. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (contemporània dels fets) (0,25 punts) de 1941 on es mostren una sèrie de membres de la denominada "División Azul" amb una bandera espanyola. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi les dades que proporciona la font en el Franquisme, en concret en l'any 1941, durant la Segona Guerra Mundial i en l'existència d'una unitat militar espanyola enviada a lluitar contra la URSS dins les forces de l'Eix (0,75 punts)

c). Comenteu el contingut de la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat identifiqui que els soldats vesteixen uniforme Alemany però porten igualment distintius espanyols a l'uniforme, així como una bandera (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu quin tipus de règim era el règim franquista, què era el partit únic, quines foren les institucions del règim fins al 1945 i quines relacions va tenir amb l'Alemanya nazi i la Itàlia feixista. (2'50 punts)

L'alumnat ha d'explicar el règim en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis-; de caràcter feixista o inspirada en els feixismes; de caire centralitat i uniformitzador; amb un partit únic denominat Falange Española Tradicionalista y de las JONS de caire feixista amb finalitats de control i mobilització de la població i també de repressió (1,25 punts); ha de fer esment al govern, al Fuero del Trabajo, al Consejo Nacional de FET, als sindicats verticals; i ha d'explicar els forts vincles que des de la Guerra Civil l'unien amb Alemanya i Itàlia, fent esment als intents d'Espanya per entrar en la guerra mundial dins l'Eix i a què va ser la División Azul (1,25 punts).

b) Expliqueu les dues polítiques econòmiques diferents que aplicà el règim franquista entre 1939 i la crisi dels anys setanta. (2'50 punts)

L'explicació de l'alumnat s'ha de referir, explicar i valorar tant la política econòmica autàrquica i intervencionista, al racionament i a l'estraperlo (1,25 punts); així com al canvi de política econòmica a partir dels anys cinquanta i l'adopció, després del Pla d'Estabilització (1959) d'una política "desarrollista", explicant què van ser els "planes de desarrollo" i els seus resultats fins a la crisi de 1973 (1,25 punts)

40. PAU 2012 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2.

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) un text públic de tipus jurídico-polític consistent en una ordre de l'Inspección Provincial de Enseñanza de Lleida, publicada en el "Boletín Oficial de la Provincia de Lérida" el 23 de Febrer de 1939, ordenant la retirada de les escoles dels llibres escrits en llengua catalana. (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

L'alumnat hauria de situar la font durant la Guerra Civil, en els seus últims mesos, a una província de Lleida que s'ha acabat d'ocupar completament aleshores i amb unes autoritats d'ensenyament que s'esmercen per esborrar el català i en general les llengües no castellanes de la vida pública i l'ensenyament. (0,75 punts)

c) Comenteu el contingut de l'article 2 i el significat de les expressions *los sin Dios y sin Patria; los rojos;* y *los separatistas.* (1 punt)

Cal que l'alumnat comenti la prohibició de les llengües no castellanes de l'escola com part del procés espanyolitzador del Franquisme (0,50 punts) i que identifiqui als *sin Dios y sin Patria* com els ateus i als antifranquistes, denotats tots ells pels franquistes com presumptes no espanyols, als *rojos* en tant que sinònim dels anteriors i als *separatistas* com els nacionalistes catalans, bascos i gallecs (0,50 punts).

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu la implantació del règim franquista a Catalunya i la seva política repressiva general, incloent-hi la repressió cultural i lingüística. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui la implantació del règim a Catalunya, la supressió de l'Estatut d'autonomia i de la Generalitat, i les noves autoritats; la política repressiva general que aplicà sobre els vençuts, fent esment a les diferents legislacions d'aquest tipus (1,25 punts) igualment, cal que expliqui la repressió cultural i lingüística aplicada a Catalunya, la supressió del català com a llengua oficial, l'espanyolització de l'administració, la prohibició de l'ús públic, l'espanyolització de la premsa, edicions, etc i en general l'anticatalanisme de la política franquista (1,25 punts)

b) Expliqueu la política econòmica "desarrollista" del règim franquista, fent referència als efectes que tingué a Catalunya. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui el canvi de política econòmica després del Pla d'estabilització de 1959, explicant què va ser aquest i quina liberalització econòmica comportà, cal igualment que l'alumnat expliqui els "planes de desarrollo" i la nova política econòmica, així com els seus efectes econòmics i socials (1,25 punts); l'alumnat ha d'explicar els canvis demogràfic, econòmic i social viscuts a Catalunya per efecte de l'aplicació de l'esmentada política "desarrollista" (1,25 punts)

41. PAU 2011 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) que mostra a Joan Carles de Borbó fent un discurs a les Corts franquistes durant l'acte en el que és proclamat oficialment com successor de Franco com a cap de l'Estat el 22 de juliol de 1969 (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0, 75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font en el context de l'etapa final del període franquista, que es clourà amb la mort del dictador el 1975 i la desaparició del règim el 1977, en concret l'any 1969, de predomini dels tecnòcrates de l'Opus Dei en el govern i de la política "desarrollista" (0'75 punts).

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Cal que l'alumnat comenti la fotografia, situant-la a l'hemicicle de les Corts franquistes, amb un cap de l'Estat i un Joan Carles vestits de militars, i contrastant la diferència d'edat entre ambdós (1 punt)

Pregunta 2
Contesteu UNA de les dues qüestions:

a)Expliqueu l'evolució política espanyola entre 1945 i 1975.
[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui el context de la postguerra i el canvi que suposa per la situació internacional del Regim, els canvis polítics superficials que efectuà Franco en el moment de la victòria aliada, valorant-se que comenti lleis com, entre d'altres, el Fuero de los Españoles (1945), la Llei de Referèndum (1945) o la de Successió (1947) així com l'entrada del sector "catòlic" en el govern. (1'25 punts). Després, caldrà que expliqui l'entrada del sector tecnòcrata opusdeísta al govern, el paper central de Carrero Blanco i la pugna amb els sectors del Movimiento. La proclamació de Joan Carles com a successor, la incidència de la crisis de 1973, les mobilitzacions de l'oposició, l'assassinat de Carrero i la conjuntura dels anys 1974-1975, amb el problema del terrorisme, el problema del Sàhara i la mort de Franco el 1975. (1'25 punts).

b)Compareu la política econòmica del Primer Franquisme i la política econòmica que "desarrollista", explicant les característiques de cadascuna.
[2,5 punts]

Cal que l'alumnat compari les característiques de la política autàrquica i intervencionista, les causes de l'adopció d'aquesta, el problema del mercat negre i les baixes condicions de vida de la població així com el paper de l'INI. Les raons del canvi de política econòmica i què va ser el Pla d'Estabilització (1959) (1'25 punts). Amb la política "Desarrollista", les seves premisses, el creixement i moviments de població que provocà, els "Planes de Desarrollo" i la incidència de la crisi de 1973 (1'25 punts).

42. PAU 2011 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta.
[0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) on es mostra una imatge del general Franco a Barcelona, el 1970, arran d'una seva visita oficial, enrevoltat de gent (0'50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font.
[0, 75 punts]

Cal que l'alumnat situï la visita de Franco en la segona part del Franquisme, en l'època dels govern tecnocràtics i del "Desarrollismo", i en els últims anys de la vida del dictador. (0'75 punts).

c) Comenteu el contingut de la font.
[1 punt]

Cal que l'alumnat comenti la imatge atenent a, la mateixa figura de Franco junt amb les autoritats, l'expectació i "bany de masses" que suposa, la protecció policial del dictador, o el públic amb presencia de molts braços alçats amb salutació feixista. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions:
a) Expliqueu les característiques fonamentals del Règim franquista fins al 1959 i les característiques de la repressió que va aplicar, fent especial esment a la que patí Catalunya.
[2,5 punts]

L'alumnat hauria d'explicar l'Estat franquista en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis-; de caràcter

feixista o inspirada en els feixismes, de caire centralista i uniformitzador, anorreadora dels nacionalismes perifèrics (1'25 punts); Cal que faci esment a la repressió (militar amb els consell de guerra, depuracions, Llei de Responsabilitats Polítiques, Llei de Repressió de la Maçoneria i el Comunisme) i a l'especial repressió que patí Catalunya en tot allò referit a la llengua, símbols i cultura pròpies (1'25 punts).

b) Expliqueu la política econòmica "desarrollista" del Règim franquista, la seva cronologia i característiques, esmentant les conseqüències que tingué a Catalunya.
[2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui l'abandó de la política autàrquica i l'establiment d'una liberalització econòmica iniciada amb el Pla d'Estabilització (1959) i l'ascens del sector tecnòcrata que l'impulsava als governs. Cal que expliqui les característiques del creixement que la nova política tingué en la industrialització, urbanització i migracions interiors i exteriors, al turisme i inversió estrangera (1,25 punts); als "Planes de Desarrollo". Cal igualment que faci esment al creixement econòmic experimentat al Principat durant el període citat, a la forta incidència de la immigració, al creixement urbanístic –sempre acompanyat de manca o insuficiència d'equipaments i serveis-, al creixement econòmic i a les disfuncions i problemes socials que el creixement comportà (1'25 punts)

43. PAU 2010 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

Pregunta 1

a)Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en un document públic de caràcter político-militar (0'25 punts), un ban del general en cap de l'exèrcit que acaba d'ocupar la ciutat de Barcelona mitjançant el qual s'anul·len totes les accions de govern i nomenaments de les autoritats republicanes i s'implanta el dret i el govern "nacional" (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el text en el mateix dia de l'ocupació de Barcelona, el 26 de gener de 1939, ocupació produïda durant l'ofensiva sobre Catalunya iniciada a finals de desembre de 1938 i que culminarà el mes de febrer amb el completament de la conquesta de la resta del territori català. (0'75 punts).

c) Expliqueu els continguts de la font. (1 punt)

L'alumnat s'ha de referir als tres articles que conté la font, on respectivament es declara reintegrada la ciutat de Barcelona a l'Espanya "nacional"; on s'anul·len totes les disposicions i nomenaments de les autoritats republicanes; i on s'implanta el dret del règim franquista i el govern franquista, fent esment a "l'honor" que això representa per Catalunya. (1 punt)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a)Expliqueu les característiques de l'ocupació franquista de Catalunya i les característiques de la repressió durant la primera etapa del Franquisme. (2'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui l'ocupació de Catalunya com a resultat de l'ofensiva militar llançada a l'efecte així com l'exili a França que va provocar; cal que expliqui la repressió franquista sobre els vençuts, els consells de guerra, la llei de Responsabilidades políticas i la de Represión de la Masonería y el Comunismo i les depuracions (1'50 punts); cal que faci igualment esment a la repressió específica sobre les llengües no castellanes i específicament sobre la llengua i la cultura catalana, amb la prohibició d'ús públic i de l'edició de cap mena de text en català fins a la segona etapa del Règim, la prohibició de retolacions en català (1 punt).

b) Expliqueu la política econòmica del Règim de Franco fins al 1959, inclòs. (2'50 punts)

L'explicació de l'alumnat hauria d'explicar la política econòmica autàrquica i extremadament intervencionista que aplicà el Règim a partir dels seus inicis, el racionament i el seu correlat de *l'estraperlo* i els desastrosos efectes que aquesta política tingué per a l'economia i la majoria de la població, i quins sectors en sortiren beneficiats (1'50). També hauria d'explicar les causes del progressiu abandó d'aquesta política al llarg dels anys cinquanta i la importància del Pla d'Estabilització (1 punt).

44. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia (0'25 punts) reproduïda de la revista "Semana" que mostra la imatge de la mare d'un soldat de la "División Azul" amb la condecoració rebuda pel seu fill, mort en combat. (0'50 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi la font, datada el 31 de març de 1942, durant la intervenció en la lluita contra la Unió Soviètica de la División Azul, durant la Segona Guerra Mundial, en l'època de vigència de la "No Bel·ligerància" espanyola. (0'75 punts).

c) Comenteu el peu de la fotografia, que diu:
LA CRUZ DE HIERRO A LA MADRE DE UN HEROICO CAÍDO DE LA DIVISIÓN AZUL. La Cruz de Hierro, la condecoración alemana representativa de la abnegación; la cinta y el diploma concedidos a su hijo por el Führer Canciller de Alemania, le ha sido impuesta, en una emocionante ceremonia, a doña Aurora Vega Lozano, madre del heroico caído de la División Azul, cabo Nemesio García Vega, muerto gloriosamente en el frente ruso luchando por la grandes ideas de la civilización occidental y por el espíritu de España. (1 punt)

Cal que l'alumnat faci esment en el seu comentari al fet d'haver-se-li concedit al caporal de la División Azul mort una condecoració militar alemanya en tant que membre de l'exèrcit alemany (0'50 punts) així com a la menció que es fa al text de que la lluita es fa en favor de l'anomenada "civilización occidental" i per l'"espíritu de España" explicant què signifiquen aquestes expressions. (0'50 punts)

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues opcions:

a) Expliqueu quin tipus de Règim va ser el franquista i les principals característiques de la seva política interior, econòmica, social i internacional en el període 1939-1945. (2'50 punts).

L'alumnat hauria d'explicar l'Estat franquista en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis-; de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, de caire centralista i uniformitzador; hauria igualment de fer esment a la repressió dels vençuts i a la política econòmica autàrquica i intervencionista, amb els seus efectes com l'escassetat i l'*estraperlo*, (1'25 punts); a la política social i a l'Organització Sindical i a la política internacional, especificant l'amistat amb Itàlia i Alemanya, l'etapa de la No Bel.ligerància i de l'enviament de la División Azul, el paper del ministre Serrano Suñer i, després, el tomb cap a la Neutralitat de 1943 i les seves causes. (1'25 punts).

b) Expliqueu quin tipus de Règim va ser el franquista i les principals característiques de la seva política internacional, interior i econòmica entre 1945 i 1959. (2'50 punts).

L'alumnat hauria d'explicar les sancions internacionals que rebè el Règim després del 1945 així com la seva reacció "desfeixistitzadora" i escorament catòlic, que, junt amb l'inici de la Guerra Freda, l'ajut dels Estats Units i del Vaticà, li permetria entrar a l'ONU i sortir de l'aïllament. Hauria també de fer referència als pactes amb EEUU i al Concordat, ambdós del 1953 (1'25 punts). Hauria de fer referència al Fuero de los Españoles, a la Llei de Bases de Règim Local i a la de Principios del Movimiento; igualment, a la continuació de la politica econòmica d'autarquia i intervencionisme però també a l'inici del canvi d'orientació i al Pla d'Estabilització (1959). (1'25 punts).

45. PAU 2009 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2
L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell de propaganda política franquista (0'25 punts) que representa la victòria en la Guerra Civil (0'25 punts).

b) Contextualitzeu històricament la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi el cartell en un 1939 que és l'any de la victòria franquista en la Guerra Civil espanyola. Cal igualment que el situï en el context de la celebració d'aquesta victòria militar.

c) Comenta la consigna que transmet la font i les imatges que hi apareixen. (0'75 punts)

El comentari de l'alumnat hauria de fer referència a la consigna "España resucita", en tant que mostra d'un suposat renaixement de la nació després d'haver estat a punt de desaparèixer com a tal a mans dels enemics "rojo-separatistas", o després d'una possibilitat de desaparició de les suposades essències pàtries en el cas d'una victòria republicana; hauria també de referir-se a la representació de la victòria alada que domina el cartell, a l'al·legoria dels exèrcits de terra, mar i aire que han portat a la victòria; a les banderes d'Espanya, de Falange i dels carlins; al nou escut nacional, amb l'àliga negra de ressonàncies imperials, i a l'escut falangista del jou i les fletxes, símbol del nou partit únic del Règim.

Pregunta 2

a) Expliqueu les característiques de l'Estat franquista i quines foren les seves institucions polítiques principals fins al 1959. (1'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar l'Estat franquista en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis-; de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, de caire centralista i uniformitzador (0'75 punts). Hauria de fer referència i enquadrar cronològicament institucions com el partit únic FET y de las JONS i els seus departaments; l'Organització Sindical i les Cortes no democràtiques; igualment, s'hauria de referir a lleis com el Fuero de los Españoles, la de Referèndum i la de Successió i a la llei de Principios del Movimiento Nacional, i a lleis repressives com la de Responsabilitats Polítiques. (0'75 punts).

b) Expliqueu quina va ser la política econòmica del Règim franquista fins al 1959. (1'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar la política econòmica autàrquica i extremadament intervencionista que aplicà el Règim a partir dels seus inicis; el racionament i el seu correlat de l'estraperlo; i els desastrosos efectes que aquesta política tingué per a l'economia i la majoria de la població, així com quins sectors en sortiren beneficiats. També hauria d'explicar les causes del progressiu abandó d'aquesta política al llarg dels anys cinquanta i la importància del Pla d'Estabilització (0'75 punts).

46. PAU 2009 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) consistent en un document públic de caràcter polític, una ordre del governador civil de Tarragona del 1939 (0'25 punts) referida a l'ús públic del castellà i la prohibició del català (0'25 punts).

b) Digueu quin és el context històric de les dades que proporciona la font. (0'75 punts)

L'alumnat ha de contextualitzar la font en els primers temps de l'establiment del règim franquista a Catalunya i poc temps després del final de la guerra civil (0'75 punts).

c) Expliqueu el contingut de l'ordre. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat expliqui que l'ordre mana que tot tipus de rètols, inclosos els noms dels carrers, etc. estiguin redactats en castellà, de la qual cosa es deduirà que cal treure els existents escrits en català i que del compliment de l'ordre el governador en fa responsables els alcaldes (0'75 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les formes, les característiques i els elements de la repressió franquista fent especial esment a l'exercida contra la llengua i la cultura catalana. (1'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui la repressió franquista sobre els vençuts, el consells de guerra, la llei de Responsabilidades políticas i la de Represión de la Masonería y el Comunismo, l'abast de la repressió i les seves formes (0'75 punts); cal fer esment igualment a la repressió sobre la llengua i la cultura catalana, amb la prohibició d'ús públic i de l'edició de cap mena de text en català fins a la segona etapa del Règim (0'75 punts).

b) Expliqueu el *desarrollismo* i els canvis econòmics, socials i polítics del règim franquista a partir de 1959 fins a 1973. (1'50 punts)

Cal que l'alumnat expliqui la influència política creixent del grup tecnòcrata en la segona meitat dels anys cinquanta, la seva vinculació a l'Opus Dei, la seva influència a l'hora de la formulació del canvi de política econòmica en el sentit de l'abandó de la política autàrquica i l'establiment d'una liberalització econòmica iniciada amb el Pla d'Estabilització (1959), el salt endavant en la industrialització, urbanització i migracions interiors i exteriors, així com l'evolució política del Règim fins al 1973, amb el creixent enfrontament entre els tecnòcrates i els sectors afectes al Movimiento. Cal fer esment al paper cabdal jugar per Carrero Blanco y a lleis com la de Principis del Movimiento Nacional (1958), Llei de Premsa (1966), Llei Orgànica de l'Estat (1966) i a la designació de Joan Carles com a *Príncipe de España* (1969). (1'50 punts).

47. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2
L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1
a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta (0'50 punts)
Cal que l'alumnat identifiqui la font com dos quadres estadístics elaborats a partir de la informació publicada en un diari anglès, "The Manchester Guardian", el dia 27 de juliol de 1939 (0'25 punts) on es ressenyen el nombre de consells de guerres, de condemnes i d'execucions celebrades a Barcelona durant una setmana, la de l'1 al 6 de maig de 1939 (0'25 punts).

b) Contextualitzeu seu contingut de la font històricament (0'75 punts)
Cal que l'alumnat situï les informacions sobre la repressió a Barcelona en el marc de la labor repressiva que estaven portant a terme les autoritats franquistes, en concret les autoritats militars, encarregades de la repressió a través dels consells de guerra i, en el seu cas, el compliment de les penes de mort.

c) Expliqueu el ritme, l'abast de condemnes i d'execucions que mostra la font. (0'75 punts)
Cal que l'alumnat senyali la gran proporció de condemnes a mort en relació amb el nombre de persones jutjades en consell de guerra i la baixa proporció d'imposició d'altres tipus de penes; igualment, cal que senyali l'elevat de nombre de penes de mort executades diàriament a Barcelona.

Pregunta 2

a) Expliqueu quin tipus d'Estat era el franquista i expliqueu la repressió que va exercir sobre els vençuts. (1'50 punts)
L'alumnat hauria d'explicar l'Estat franquista en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis-; de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, de caire centralista i uniformitzador (0'75 punts); quant a la repressió, hauria d'incidir sobre els diferents tipus de repressió que el Règim franquista imposà als vençuts, destacant la protagonitzada per les autoritats judicials militars a través dels consells de guerra, amb expressió dels seus resultats; l'econòmica a través de la Llei de Responsabilitats Polítiques; la repressió de caire ideològic i literari a través de la censura; el clima de por instaurat a través del sistema repressió, l'actuació de les forces policials i del partit únic, la col·laboració en la repressió de part de la població a través de les denúncies. (0'75 punts)

b) Expliqueu quines foren les institucions polítiques principals del Franquisme fins al 1959 i quina va ser la política econòmica del Règim fins al 1959. (1'50 punts)
L'explicació de l'alumnat hauria de fer referència al govern dictatorial, al partit únic, als sindicats verticals, a les Cortes, als governs civils, diputacions i ajuntaments (0'75 punts). Hauria d'explicar igualment la política econòmica autàrquica i extremadament intervencionista que aplicà el Règim a partir dels seus inicis, el racionament i el seu correlat de l'estraperlo i els desastrosos efectes que aquesta política tingué per a l'economia i la majoria de la població, i quins sectors en sortiren beneficiats. Igualment s'haurien d'explicar les causes del progressiu abandó d'aquesta política al llarg dels anys cinquanta i la importància del Pla d'Estabilització (0'75 punts).

48. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2: moviment de la població a Catalunya (1961-1970).

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 15, 21 i 28 que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 3.3 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 2.1, 2.2, 2.3, 3.3, 3.6, 4.1 i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció del currículum, *El franquisme (1939-1975).*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat ha de descriure la informació de la sèrie estadística, en la que pot destacar en quins anys es va produir l'arribada de més immigrants, també ha d'explicar els conceptes de creixement vegetatiu (diferència entre natalitat i mortalitat) i de saldo migratori (diferència entre immigració i emigració), i finalment ha de situar les dades en el context històric del "desarrollismo" (anys 60 del segle XX) dins de l'època del Franquisme.

2) 1,5 punts
L'alumnat ha d'exposar les principals característiques de l'evolució demogràfica a Catalunya durant els anys seixanta del segle XX, tot remarcant l'alta natalitat i l'alt creixement vegetatiu que es va donar durant aquests anys; per altra banda, l'alumnat ha de destacar la gran immigració que es va produir paral·lelament, tot fent esment a les zones d'origen (Andalusia, Extremadura i Castella, principalment) i a la migració interior dins Catalunya, del camp a la ciutat, així com fent esment a les zones on es van assentar (principalment les grans ciutats industrials). El corrector valorarà molt positivament que l'alumnat relacioni la immigració de població jove amb l'augment de la natalitat en les zones d'acollida, així com que faci una descripció global del creixement demogràfic, sumant el creixement vegetatiu i el saldo migratori.

3) 2,5 punts
L'alumnat ha d'exposar el tema de l'evolució de l'economia catalana durant el període 1959-73, destacant el creixement del sector secundari, esmentant el creixement de la indústria (la tipologia i la localització), el sector terciari, principalment el gran creixement del turisme, i les transformacions que el desenvolupament va implicar en àmbits com la sanitat i l'ensenyament, entre d'altres, especialment a les ciutats. Per altra banda, l'alumnat ha d'explicar breument les característiques principals de la societat catalana en el mateix període, i remarcar els canvis socials i culturals, impulsats per l'arribada a l'edat adulta d'una generació que no havia viscut directament la guerra i la postguerra, pel creixement econòmic, la influència del turisme i dels grans mitjans de comunicació (televisió), l'evolució de l'Església catòlica, amb el concili Vaticà II, l'extensió de l'escolarització bàsica, entre d'altres.

49. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2. Evolució de la població activa (1930-1950)

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 15, 21 i 28. que es corresponen amb els blocs de continguts conceptuals 3.2 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 2.1, 2.2, 2.3, 3.3, 3.6, 4.1 i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció del currículum, *El franquisme (1939-1975)*.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat ha descriure les dues sèries estadístiques. En la primera, ha de remarcar principalment el fet que la població activa del sector primari l'any 1940 el percentatge és superior al de l'any 1930, i que al sector secundari, en els mateixos anys, baixa el percentatge de població activa. Quant a la segona sèrie estadística l'alumnat ha de descriure les dades tot remarcant que a partir de l'any 1940 la renda nacional és inferior a la de l'any 1935. L'alumnat ha de relacionar també la informació de l'evolució del percentatge de població activa amb les dades de l'evolució de la renda nacional, remarcar la disminució del percentatge de població activa en el sector secundari o l'augment del pes del sector primari i relacionar-ho amb la disminució de la riquesa del país. Finalment, l'alumnat ha de situar les sèries estadístiques en els anys quaranta, en el context històric de la postguerra, després de la Guerra Civil Espanyola.

2) 1,5 punts
L'alumnat ha d'explicar les causes de la disminució de la Població Activa del sector secundari l'any 1940, en relació a 1930, i de la caiguda de la Renda Nacional l'any 1940, en relació a 1935, i remarcar

que entre mig de les dues dades hi ha hagut la Guerra Civil espanyola (1936-1939). Per altra banda, ha d'explicar les conseqüències de la Guerra Civil, com són la destrucció del teixit industrial i de comunicacions, la caiguda de l'activitat econòmica, la mortalitat generada per la guerra, l'exili i la repressió, entre d'altres.

3) 2'5 punts
L'alumnat ha d'exposar les característiques principals de l'economia de l'Espanya de la postguerra fins al Pla d'Estabilització (1959), com són la caiguda de la producció i de la riquesa del país i del poder adquisitiu de la majoria de la població, així com la disminució dels intercanvis comercials amb l'estranger; la política econòmica del govern, caracteritzada per l'autarquia i el dirigisme econòmic, amb mesures com la creació de l'*Instituto Nacional de Industria*, i el fixament del preu de venda de productes agraris. L'escassetat de la producció i aquesta política van portar al racionament i a l'aparició del mercat negre (l'estraperlo). L'alumnat també ha de comentar les principals característiques de la societat espanyola d'aquella època, com la repressió política i cultural que va exercir el règim franquista, la manca de llibertats, el pes i la influència de la religió i de la moral catòliques, l'hegemonia social de l'Església catòlica, i el pes de les institucions polítiques del règim i de l'Exèrcit, entre d'altres.

50. PAU 2006 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1.
Text de la Declaració de la Junta Democràtica de España, 1974

Per a totes les preguntes:

Les puntuacions parcials són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 11, 17, 19, 20 i 31 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 4.3, 4.4, 4.5 i amb els de continguts procedimentals 1.1, 1.4, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1, 4.2, 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 (El franquisme. 1939-1975) del document de concreció del currículum.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la següent manera:

1)1 punt

Cal que l'alumnat faci un petit resum sobre les reivindicacions del text sense tornar-lo a reproduir demostrant que és capaç de sintetitzar i extreure les idees més importants (0'5 punts) i situar-lo en el context històric de la crisi del règim franquista (0'5 punts).

2)1,5 punts

L'alumnat haurà d'explicar quins partits i associacions van impulsar la creació d'aquesta Plataforma, sobretot el PCE de Santiago Carrillo, també hi van participar el Partit del Treball, els carlistes dirigits per Carles Hug, el Partit Socialista Popular de Tierno Galván i les Comissions Obreres, a més de diverses personalitats, i esmentar l'absència del PSOE, destacant l'evolució ideològica que dels partits polítics en els últims anys del franquisme (0'5 punts). S'haurà d'explicar la proposta de reformes que el PCE assumia – l'*eurocomunisme* -; la reorganització del PSOE a Suresnes el 1974 i la reorganització dels partits nacionalistes i del socialisme democràtic a Catalunya (1 punt).

3)2'5 punts

L'alumnat haurà d'explicar la creixent conflictivitat laboral dels anys setanta i les protestes dels estudiants universitaris destacant la fundació l'any 1966 del Sindicat Democràtic d'Estudiants. També haurà d'esmentar els partits polítics i sindicats, com el PCE, el PSUC, les CCOO, el PSOE, la UGT, la CNT, la USO; els partits nacionalistes i la seva reorganització, com la CDC, la UDC i el PNB (1 punt). Es valorarà que es citin els noms dels principals dirigents polítics i sindicals i una explicació sobre la ideologia dels partits, més que la simple enumeració de les forces polítiques (0,75 punts). Es valorarà positivament que l'alumnat expliqui la resistència cultural dels primers anys del franquisme, els fets del Palau de la Musica, la Caputxinada o l'Assemblea de Catalunya, entre d'altres (0,75 punts)

51. PAU 2006 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2.

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 15 i 28 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 3.2 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 2.1, 2.2, 2.3, 3.3, 3.6, i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció del currículum *El franquisme (1939-1975).*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) (1 punt)

L'alumnat ha de descriure les dades de la sèrie estadística de la població activa catalana, tot destacant principalment que l'any 1940, tot just finalitzada la Guerra Civil espanyola la població activa del sector secundari era molt inferior a la de 1930 (0,5 punts) i situar-les en el context històric de la postguerra (0,5 punts).

2) (1,5 punts)

L'alumnat ha de relacionar les conseqüències de la Guerra Civil espanyola amb la caiguda de la població activa del sector secundari en la postguerra. En primer lloc, hauria de destacar la destrucció física d'infrastructures de transport (vies de tren, ports, ponts, etc) i de les fàbriques com a conseqüència directa de la guerra (0,5 punts). També és important que assenyali les repercussions de la guerra a nivell demogràfic, el gran nombre de morts i ferits, així com de presos i d'exiliats que va suposar, amb la conseqüent pèrdua de població activa (0,5 punts). Finalment hauria de relacionar la pèrdua de pes específic de la indústria, com a conseqüència de la destrucció generada per la guerra, amb la caiguda de la població activa del sector secundari en els anys de la postguerra (0,5 punts).

3) (2,5 punts)

L'alumnat ha d'exposar les línies generals de l'evolució econòmica durant la postguerra (1939-1959), tot citant, en primer lloc, els efectes demogràfics i els danys que la Guerra Civil havia causat, amb una caiguda de la producció; a continuació cal explicar que els primers anys de la postguerra es van caracteritzar per una disminució dels intercanvis comercials amb l'estranger, tant de les exportacions com de les importacions de matèries primeres, una davallada general de la riquesa del país i del poder adquisitiu de la majoria de la població (0,5 punts). En aquest sentit es valorarà que és faci referència a les dures condicions de vida de la majoria de la població durant aquests anys, que es reflecteix en els baixos salaris, la deficient alimentació i el dèficit d'habitatges dignes (0,5 punts). A continuació ha d'explicar la política econòmica del govern franquista durant aquests anys, caracteritzada per l'autarquia, el proteccionisme i el dirigisme econòmic, i pot citar mesures com la creació de l'*Instituto Nacional de Industria (INI)* i el fixament del preu de venda de productes agraris; així com l'escassetat de la producció i que aquesta política van portar al racionament i a l'aparició de l'estraperlo. Finalment, caldrà que exposi les causes de l'esgotament del model econòmic autàrquic: problemes de l'agricultura i de la indústria, la corrupció, el creixement de la inflació, entre d'altres, que donaran pas al Pla d'Estabilització (0,5 punts). Per altra banda, l'alumnat ha d'explicar la política social, tot referint-se a la gairebé nul·la conflictivitat social com a conseqüència de la repressió, a la prohibició del dret de vaga, dels sindicats obrers i la creació del sindicat vertical (*Central Nacional Sindicalista*, CNS). L'alumnat també ha de comentar les principals característiques de la societat espanyola d'aquella època, com són la repressió que va exercir el règim franquista en els àmbits, tant en el social com en el cultural, amb instruments com la censura, la manca de llibertats, el pes de la religió i de la moral catòliques, la influència social de l'Església, i el pes de les institucions polítiques del règim i de l'Exèrcit, entre d'altres. (1 punt).

52. PAU 2006 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Exercici 1. Text dels *Principios del Movimiento Nacional (17 maig de 1958)*

Per a totes les preguntes:

Les puntuacions parcials són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 14, 15 i 28 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 3. i 3.2 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 1.4, 2.1, 2.2, 2.3, 3.1, 3.3, 3.5, 3.6, 4.2 i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció del currículum *El franquisme (1939-1975).*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat ha de resumir les idees principals del text, en primer lloc caldria esmentar que es tracta d'una de les lleis fonamentals del franquisme i que en ella s'enumeren els principis o fonaments del *Movimento Nacional*, que es defineix en el preàmbul. Entre els principis cal destacar la unitat d'Espanya, el pes de l'Església Catòlica en el règim i la subordinació de les persones al concepte de nació. D'altra banda, cal que l'alumnat situï el text en el context històric del final de la primera etapa del franquisme (1939-1959).

2) 1'5 punts

L'alumnat ha d'explicar que el *Movimiento Nacional* era una organització que agrupava tots els partidaris del règim franquista, i establia un sistema polític de partit únic (0,5 punts). També ha d'explicar que les *Leyes Fundamentales* eren les grans lleis en què es basava el règim franquista i suposaven els seus fonaments jurídics i ideològics. Es valorarà molt positivament que l'alumne/a en citi algunes, com el *Fuero del Trabajo* (1938), el *Fuero de los Españoles* (1945), la mateixa *Ley de sucesión a la jefatura del Estado* (1947) i la *Ley de principios fundamentales del Movimiento Nacional* (1958). Finalment, l'alumnat ha de contestar que en la *Ley de Sucesión* es va establir que Espanya que era un Estat catòlic, social i representatiu que es constituïa en regne, atorgava a Franco el poder vitalici i deixava a les seves mans el nomenament del seu successor, que ho seria a títol de rei.

3) 2'5 punts

L'alumnat ha d'exposar el tema de l'evolució política d'Espanya des de 1939 a 1959. En primer lloc ha d'explicar els fonaments i les característiques del règim franquista, que ja es van iniciar durant la Guerra Civil, tot definint el sistema polític del franquisme com una Dictadura. Cal destacar que en aquest no hi havia divisió de poders (característica dels sistemes democràtics), sinó una concentració de poder en mans de Franco (C*audillo*), donat que era cap d'estat, cap de govern, cap del *Movimiento Nacional* i generalíssim dels exèrcits. En aquesta sistema el poder executiu en mans de Franco predominava sobre el legislatiu i el judicial. També ha d'explicar que hi havia un únic partit polític permès, la *Falange Española Tradicionalista y de las JONS*, una única organització sindical, l'*Organización Sindical Española*. Cal que s'esmenti el suport que el règim de Franco va rebre de l'Església Catòlica, amb fets com el Concordat de 1953 i algunes de les anomenades lleis fonamentals del franquisme, com el *Fuero de los Españoles* (1945) i la *Ley de principios fundamentales del Movimiento Nacional* (1958). També cal que l'alumnat expliqui l'evolució de les relacions internacionals del règim franquista entre 1939 i 1959. Hauria d'explicar que en una primera fase, que coincidiria amb la Segona Guerra Mundial, el règim de Franco va ser clarament partidari de l'Alemanya nazi i de l'Itàlia feixista, i Espanya va passar de declarar-se "neutral" a considerar-se "no bel·ligerant"; va ajudar els països de l'Eix amb l'enviament de la Divisió Blava al front oriental (la URSS) i amb el subministrament matèries primeres a Alemanya. Finalitzada la Segona Guerra Mundial, el règim de Franco va viure uns anys d'aïllament internacional, i hauria d'explicar que Espanya no va ser

admesa a l'ONU i es van retirar els ambaixadors (1946) pel caràcter no democràtic del règim franquista. En el context de la Guerra Freda, entre els EUA i la URSS, la situació va canviar substancialment, donat que els EUA consideraven l'Espanya de Franco un aliat pel caràcter anticomunista del règim franquista, així es va signar el pacte de Madrid (1953) pel qual Espanya cedia bases militars als EUA i aquests aportaven ajut econòmic i militar, i, finalment l'any 1955 Espanya va ser admesa a l'ONU.

53. PAU 2006 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1. Discurs d'Arias Navarro el 1974. Diari de Sessions de les Corts espanyoles, 12 de febrer de 1974.

Per a totes les preguntes:

Les puntuacions **parcials** són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 11, 17, 19, 20 i 31 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 4.3 i amb els de continguts procedimentals 1.1, 1.4, 2.1, 2.2 3.1, 4.1, 4.2, 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 (El franquisme. 1939-1975) del document de concreció del currículum.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la següent manera:

1)1 punt
L'alumnat haurà de senyalar quines són les idees principals que es desprenen del text que pretenia introduir moderades reformes – "el espíritu del 12 de febrero" –, i situar-lo en el context històric de la crisi del règim franquista. Es valorarà que l'alumnat expliqui que era la Ley Orgánica del Estado i altres lleis citades en el text.

2)1'5 punts
L'alumnat haurà d'explicar que la crisi del règim s'accelerà després de l'assassinat de l'anterior president del govern, Carrero Blanco, el 20 de desembre de 1973, a mans d'ETA; cal que expliqui qui era Arias Navarro, quin càrrec polític tenia en aquells moments i que defensava. Cal que comenti els trets més importants de la presidència d'Arias Navarro, com les promeses d'atorgar una moderada reforma política, i l'enfrontament entre els partidaris d'una reforma moderada i els que volien mantenir la continuitat del règim franquista. Es valorarà que es faci referència a la creació de la Unión Militar Democrática, la publicació de la Llei Antiterrorista de l'agost del 1975, els problemes amb les colònies i la repressió que encara exercia el règim que es va concretar en l'afusellament de Puig Antich.

3)2,5 punts
L'alumnat haurà de fer referència als grups ideològics que imperaven dins del règim franquista destacant la seva heterogeneïtat, que anava des de monàrquics a carlistes, sense oblidar els falangistes. També hauria d'explicar l'evolució d'aquests grups, sobretot dels monàrquics. Haurà de comentar l'ascens dels "tecnòcrates", que representaven la generació de postguerra i que eren professionals qualificats procedents majoritàriament de l'Opus Dei. Es valorarà que es concreti l'explicació amb els noms d'alguns dels polítics més destacats del franquisme, com López Rodó, López Bravo, López de Letona, Alberto Ullastres o Manuel Fraga, i també que citi les lluites internes pel poder que es van posar en manifest en escàndols com el de Matesa. També haurà de parlar de la progressiva consolidació de l'oposició al règim per part de grups i persones que inicialment havien col·laborat amb aquest, com els monàrquics i els demòcrata-cristians.

OPCIÓ B

Exercici 1. Textos del diari *Arriba* (1941) i de Franco (1940).

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 19, 20 i 27, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 4.1 i 4.2, i amb els de continguts procedimentals 2.1., 3.1., 4.1. i 4.2. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció curricular (*El franquisme (1939-1975)*).

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt.
L'alumnat haurà d'esmentar la total adhesió de Franco i del diari *Arriba* (òrgan oficial de la Falange) als ideals nazis i feixistes així com el convenciment de que els països de l'Eix sortiran vencedors en la II guerra mundial i de que el nou règim espanyol és un model en la lluita contra el comunisme. (0,5 punts). L'alumnat haurà de situar els textos en els anys de la postguerra civil espanyola i dels inicis de la II guerra mundial. (0,5 punts).

2) 1,5 punts
L'alumnat haurà de fer esment de la posició del govern espanyol durant la II guerra mundial –neutralitat, no bel·ligerància, neutralitat- (0,5 punts). També haurà de fer esment de la no admissió d'Espanya a l'ONU i de la retirada dels ambaixadors de la major part de la comunitat internacional, després de la fi de la Segona Guerra Mundial (0,5 punts). L'alumnat també haurà d'esmentar la fi de l'època de l'aïllament, la progressiva entrada d'Espanya als organismes internacionals i els acords amb els Estats Units i el Vaticà. (0,5 punts). El corrector/a haurà de valorar positivament altres aspectes de la política internacional que pugui introduir l'alumnat així com del desenvolupament més ampli d'alguns dels aspectes abans esmentats.

3) 2,5 punts
L'alumnat haurà d'esmentar els diferents qualificatius que utilitzen els historiadors/es per definir la naturalesa del franquisme –feixisme, dictadura, totalitarisme, etc.- així com de la seva capacitat per adequar-se al context internacional sense perdre la seva naturalesa repressiva. (0,75 punts). En aquest punt el corrector/a valorarà molt positivament l'ús de vocabulari històric així com la seva capacitat per argumentar la seva definició del règim franquista. L'alumnat també haurà de fer esment de les principals lleis que van configurar l'estructura i funcionament del règim – *Fuero del Trabajo, Fuero de los Españoles*, *Ley de Referèndum*, *Ley de Sucesión* - (0,75 punts) així com la intensa activitat repressiva contra qualsevol tipus d'oposició –social, política o cultural- (0,5 punts). Finalment, l'alumnat haurà de fer esment dels instruments legals de caràcter repressiu (*Ley de Responsabilidades Políticas* i *Ley de Represión de la Masonería i el Comunismo* o dels consells de guerra als civils). (0,5 punts). El corrector/a haurà de valorar positivament l'exposició per part de l'alumne d'altres aspectes de la política del règim franquista durant tot aquest període, així com del desenvolupament més ampli d'alguns dels aspectes abans esmentats.

Exercici 2. Dades estadístiques sobre distribució sectorial de l'economia (1960-1973)

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 19, 20, 25 i 27, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 4.1, 4.2, 4.3 i 4.4 i amb els de continguts procedimentals 2.1., 3.1., 4.1., 4.2. i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció curricular (*El franquisme (1939-1975)*).

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) punt.
L'alumnat haurà d'indicar les diferències en la distribució de l'ocupació entre Catalunya i Espanya i els canvis que s'han produït entre 1960 i 1973. També haurà d'establir les diferències del PIB entre Catalunya i Espanya així com l'evolució entre 1960 i 1973. (0,5 punts). L'alumnat haurà de situar la informació del quadre en l'etapa de la dictadura franquista al període del l'anomenat *desarrollismo.* (0,5 punts).

1,5) punts
L'alumnat haurà de fer esment dels canvis que es van produir en la població espanyola i catalana (augment de la població, moviments migratoris interns i externs, canvis en l'estructura de la població, etc.) (0,75 punts). També haurà de fer esment dels desequilibris demogràfics i de la proliferació de barris perifèrics a les zones industrials d'Espanya (0,75 punts). És una pregunta força oberta i, per tant, el corrector/a haurà de valorar positivament altres aspectes socials que pugui introduir l'alumnat així com del desenvolupament més ampli d'alguns dels aspectes abans

esmentats, sempre que a la resposta hi hagi algun dels ítems anteriorment assenyalats.

2,5) punts
L'alumnat haurà d'esmentar el Pla d'Estabilització –objectius, polítics que l'impulsaren, conseqüències, etc.- (0,5 punts). També haurà de fer esment dels *Planes de Desarrollo* i de les seves conseqüències. (0,5 punts). L'alumnat també haurà de fer esment de les causes que van possibilitar el fort creixement econòmic dels anys seixanta –exportació de mà d'obra, inversions estrangeres i turisme- (0,5 punts) així com dels canvis que es van produir a l'estructura productiva del país –fort procés d'industrialització, modernització del sector agrari i millora de la productivitat- i l'increment de l'activitat comercial, tant de les exportacions com de les importacions (0,5 punts). Finalment, l'alumnat haurà de fer esment de les causes i conseqüències de la crisi de 1973 (0,5 punts). El corrector/a valorarà positivament qualsevol altre aportació de l'alumnat així com l'aprofundiment de qualsevol dels aspectes esmentats en aquestes pautes.

56. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2 (Opció B)

Exercici 2: evolució de la població activa espanyola

A l'exercici es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 20, 21 i 25, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 (*El franquisme (1939-1975)*) del document de concreció curricular.

1) 1,5 punts
A la primera pregunta l'alumnat ha de descriure la informació proporcionada per les dades: estancament de la població activa (aspecte valorat de 0,25 punts) i canvis en els sectors productius: disminució percentual del sector primari i creixement dels sectors secundari i terciari (aspecte valorat de 0,75 punts). L'alumnat ha d'explicar també el seu context històric: el franquisme, i en concret els anys de desenvolupament econòmic iniciats amb el Pla d'Estabilització (aspecte valorat de 0,5 punts).

2) 1,5 punts
A la segona pregunta l'alumnat ha d'explicar el contingut del Pla d'Estabilització (0,5 punts) i dels plans de desenvolupament (0,5 punts) i les seves causes, les circumstàncies en què van donar-se i les seves conseqüències (0,5 punts).

3) 2 punts
A la tercera pregunta l'alumnat ha de caracteritzar el període com una etapa de creixement econòmic i de modernització (0,5 punts) i ha de referir-se a diversos aspectes concrets: el creixement de la inversió estrangera i la industrialització (0,25 punts), l'extensió del turisme (0,25 punts) i els corrents d'emigració i de migracions interiors (0,25 punts). També ha de referir-se a l'evolució social sorgida d'aquests canvis: urbanització, ampliació de les classes mitjanes, noves mentalitats, conflictivitat social, etc. (0,75 puns).

57. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2: Primera etapa del franquisme a Espanya, 1939-1959 .

A l'exercici es proposa la verificació dels següents objectius terminals 19, 20, 21 i 25 que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 4.1 i 4.2 i amb els de continguts procedimentals 1.4, 2.1, 3.1, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 i 4.4 . També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció curricular *(El franquisme).*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt
L'alumnat ha de descriure el contingut de la taula a partir de les dades de l'ajut nord-americà al franquisme en el període 1951-59 (0,5 punts) indicant en general en què s'ajudava a l'Estat espanyol. El context en què es produeix és el de l'inici de l'obertura del règim franquista a l'exterior i l'entrada de l'ajut nord-americà a canvi de bases militars, dins del conjunt de relacions internacionals de la *guerra freda* (0,5 punts)

2) 2 punts
Cal que l'alumnat destaqui que les principals partides són de tipus agrari per les dificultats de subministrament alimentari que patia la societat espanyola, definides encara pel manteniment de la política econòmica autàrquica (0,5 punts). L'arribada d'aliments nord-americans a Espanya va permetre la millora general dels mercats i l'accés a millors aliments a preus més barats, la qual cosa va significar la fi de l'autarquia i, en part, del mercat negre per la desregulació dels preus (0,5 punts). Els EUA tenien un gran interès en mantenir Franco en el poder pel seu caràcter anticomunista i per la posició privilegiada de la península, entre l'Atlàntic i la Mediterrània, en un període en què la *guerra freda* estava en el seu punt més àlgid (1 punt).

3) 2 punts
L'alumnat ha de fer referència a les dificultats econòmiques de postguerra i a la definició d'una política econòmica de l'estat espanyol basada en l'autarquia i el proteccionisme més estrictes. Cal que analitzi la situació de l'economia espanyola a partir de la reducció de les exportacions i les dificultats d'importació de matèries primeres de tota mena (1 punt). El racionament alimentari i energètic i la creació de l'INI (0,5 punts) seran altres aspectes que cal explicar. Finalment caldrà que s'exposin les causes de l'esgotament de l'autarquia (problemes de l'agricultura, creixement de la inflació, tancament dels mercats, corrupció, dificultats industrials, etc) (0,5 punts).

58. PAU 2003 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

EXERCICI 1: Escrit que 90 sacerdots van lliurar a la Prefectura de Policia

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 14, 15, 16, 22 i 28, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 3.1., 3.3. i 3.5. i amb els de continguts procedimentals 1.1., 2.1., 3.1., 4.1., 4.2. i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 (*El franquisme, 1939-1975*) del document de concreció curricular.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1punt

A la primera pregunta l'alumnat ha de resumir les idees principals del text: es tracta d'una carta adreçada per 90 sacerdots catalans a Antonio Juan Creix, aleshores cap de la Brigada d'Investigació Social, en la qual expressen el seu més absolut rebuig als maltractaments rebuts per un estudiant per part de la policia franquista (0,50 punts). A la segona part de la pregunta, l'alumnat ha de situar el text en el context històric de la dictadura franquista i, concretament, de l'etapa del Desarrollisme, en el moment de la tímida obertura que significà la llei de premsa, i els fets de la Caputxinada i la manifestació de capellans (0,50 punts). El corrector valorarà positivament el fet que l'alumnat esmenti que el text es recolza des d'un punt de vista argumental en diversos documents: la Declaració Universal dels Drets de l'Home, l'encíclica Pacem in Terris i el Concili Vaticà II.

2) 2 punts

A la segona pregunta l'alumnat ha d'identificar la Brigada de Investigació Social com una de les peces que constituïen l'entramat de la repressió franquista (0,25 punts) i ha de descriure els fets de la Caputxinada (constitució del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona), la forta repressió policial que suscità i, finalment, l'ampli moviment de solidaritat ciutadana que sorgí, com ara la manifestació de capellans (0,75 punts). A la segona part de la pregunta l'alumnat ha de comentar de manera general l'evolució de les relacions entre l'Església i l'estat franquista des de la fi de la guerra civil fins a la mort de Franco: des del col·laboracionisme gairebé incondicional del nacionalcatolicisme fins al distanciament i la crítica, especialment per part dels sectors més renovadors de l'Església identificats amb els

postulats del Concili Vaticà II (1 punt). El corrector valorarà molt positivament el fet que l'alumnat esmenti l'existència del Concili Vaticà II i els aires de renovació que comportà i també l'afer Escarré.

3) 2 punts

A la tercera pregunta l'alumnat ha d'exposar l'oposició política i social al franquisme a Catalunya durant el període 1959-1975. Ha de fer referència al moviment democràtic antifranquista: partits democràtics en la clandestinitat: PSUC, MSC, ERC, FNC, PSAN, UDC, etc. i altres grups organitzats com ara els C. C., així com alguna actuació antifranquista significativa (0,50 punts). També ha d'esmentar les plataformes unitàries d'aquells anys: la Comissió de Forces Polítiques a Catalunya i, sobretot, l'Assemblea de Catalunya des de 1971 (0,50 punts). Per altra banda, l'alumnat ha d'exposar també l'oposició social al franquisme durant el mateix període, tot explicant les lluites obreres (organitzacions i vagues) (0,25 punts), el moviment estudiantil, l'actitud de l'Església (molt breument perquè ja ha estat tractat en la segona pregunta) i d'altres col·lectius (0,25 punts). Finalment, l'alumnat ha d'esmentar diverses formes de resistència cultural (Nova Cançó, l'edició en català, Òmnium Cultural, etc.) (0,50 punts).

59. PAU 2003 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció B)

EXERCICI 2: Dades del comerç exterior espanyol de 1935 a 1947

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 15 i 28 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 3.2 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 2.1, 2.2, 2.3, 3.3, 3.6, i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció del currículum *El franquisme (1919-1975).*

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat ha de descriure les dades de la sèrie estadística (0,5 punts) i situar-les en el context històric de la postguerra (1939-1947) (0,5 punts).

2) 1,5 punts

L'alumnat ha d'analitzar les possibles causes del descens del comerç internacional: de les exportacions, tot citant la caiguda de la producció i de la productivitat agrària i industrial per causa de la destrucció d'infrastructures i dels estralls demogràfics que va causar la Guerra Civil (0,5 punts); i de les importacions, tot citant, per una banda, la manca de diners per finançar la compra de productes a l'exterior que tenia el nou Estat donada la situació de penúria econòmica (0,5 punts) i, per d'altra, la situació de guerra que va viure Europa de 1939 a 1945, i es valorarà molt positivament que l'alumnat faci esment que la victòria aliada en la Segona Guerra Mundial va suposar l'aïllament internacional del règim de Franco (0,5 punts).

3) 2,5 punts

L'alumnat ha d'exposar les línies generals de l'evolució econòmica durant la postguerra (1939-1959), tot citant, en primer lloc, els efectes demogràfics i els danys econòmics que la guerra havia causat (0,5 punts); a continuació ha d'explicar la política econòmica del govern franquista durant aquest anys, caracteritzada per l'autarquia i l'intervencionisme estatal (0,5 punts). Cal que faci referència a l'escassetat i al racionament, així com a l'estraperlo i la corrupció (0,5 punts). Per altra banda, l'alumnat ha d'explicar la política social, tot fent referència a l'escassa conflictivitat social fruit de la repressió, a la prohibició del dret de vaga, dels sindicats de classe i la creació del sindicat vertical (Central Nacional Sindicalista, CNS), en el que treballadors i empresaris estaven obligats a afiliar-se (0,5 punts). Es valorarà que faci referència a les dures condicions de vida de la majoria de la població durant aquests anys, principalment pel que fa als baixos salaris, a la deficient alimentació i a l'habitatge (0,5 punts).

60. PAU 2003 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2 (Opció A)

EXERCICI 2: Mapa dels sectors i principals empreses industrials (principi anys setanta).

A l'exercici 2 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 14 i 15, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 3.2. i 3.3. i amb els de continguts procedimentals 1.1., 2.1., 3.2., 4.1. i 4.4. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 (*El franquisme, 1939-1975*) del document de concreció curricular.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1punt

A la primera pregunta l'alumnat ha de descriure la informació que facilita el mapa: la localització d'un seguit de sectors i principals empreses industrials a l'Espanya de primers dels anys setanta (0,50 punts). També ha de dir que la informació que subministra el mapa s'ha de situar a les acaballes del desarrollisme franquista (0,50 punts). El corrector valorarà positivament el fet que l'alumnat assenyali que hi ha diversos sectors industrials de tipus tradicional (tèxtil, indústria de la pell, etc.) que no apareixen en el mapa o que només apareixen parcialment (mineria).

2) 1,5 punts

A la segona pregunta l'alumnat ha de situar la localització de la indústria automobilística en la geografia d'Espanya (0,50 punts) i també ha d'assenyalar la vinculació i dependència d'aquesta indústria en relació a les grans companyies automobilístiques multinacionals, Ford, Citröen, Renault, etc. (0,50 punts). A la darrera part de la pregunta l'alumnat ha de situar geogràficament la localització de la indústria petroquímica i les refineries de petroli, així com de les primeres centrals nuclears (0,50 punts).

3) 2,5 punts

Cal que l'alumnat centri l'exposició de la qüestió a partir de la nova orientació econòmica iniciada a partir del Pla d'Estabilització del 1959 i la política dels Plans de Desenvolupament dels anys 60 dels ministres tecnòcrates, tot exposant els aspectes principals de la nova orientació econòmica (la reducció de l'intervencionisme estatal en els afers econòmics, l'afavoriment de les exportacions i l'alliberament de les importacions, així com la crida a la inversió estrangera, el control del dèficit públic i la fixació del valor de la pesseta en relació al dòlar) (0,50 punts) i els seus efectes sobre la població, l'agricultura, la indústria, el comerç, les importacions energètiques i la balança comercial (clarament deficitària) (0,50 punts). L'alumnat també s'haurà de referir a les causes profundes d'aquest desenvolupament: energia a bon preu, inversions estrangeres, mà d'obra barata (deguda a la repressió del moviment obrer), context internacional favorable a les exportacions (degut al creixement de les economies europees occidentals) (0,50 punts) i a com es compensava el dèficit de la balança comercial (aportacions del turisme i ingressos de divises dels emigrants) (0,50 punts). Finalment, esmentarà com tot aquest procés entra en una davallada important a partir de la crisi del petroli del 1973 (0,50 punts).

61. PAU 2002 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2 (Opció A)

Exercici 2: quadre sobre l'origen geogràfic dels immigrants a la província de Barcelona l'any 1970.

A l'exercici es proposa la verificació dels següents objectius terminals 14, 15, 16, 17 i 21, que es corresponen amb el bloc de continguts conceptuals 3.3 i 3.4 i amb els de continguts procedimentals 1.4, 2.1, 3.1, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 i 4.4 . També es verifica els aprenentatges referits al punt 6 del document de concreció curricular *(El franquisme).*

Les **puntuacions parcials** de cada pregunta són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

A la primera pregunta l'alumnat haurà de descriure la procedència geogràfica dels immigrants a la província de Barcelona l'any 1970, tot destacant la importància dels immigrants procedents d'Andalusia, Castella-Lleó i Extremadura, regions agrícoles i molt poc desenvolupades econòmicament en aquells anys, i la immigració procedent de les zones agrícoles i menys desenvolupades de la pròpia Catalunya (aspecte que es valorarà sobre 0,50 punts). També ha de dir que les dades es poden situar en l'època de creixement de l'economia espanyola (etapa del "desarrollismo") i, molt especialment, de l'economia catalana. (0,50 punts).

2) 1,5 punts

A la segona pregunta l'alumnat ha d'explicar les conseqüències d'aquesta immigració per a Catalunya: demogràfiques (augment del nombre d'habitants i de la taxa de natalitat i rejoveniment de la població catalana) (0,5 punts), econòmiques (creixement del nombre de treballadors de la indústria; augment de la demanda de tot tipus de productes, de la producció i de la construcció) (0,5 punts) i socials (especulació del sòl i creixement urbanístic desordenat, amb barris mancats de tot tipus de serveis) (0,5 punts). El corrector valorarà molt positivament que l'alumnat faci referència a les aportacions positives que la immigració ha tingut per a Catalunya, així com la seva integració i el grau de convivència assolit.

3) 2,5 punts

Cal que l'alumnat centri l'exposició de la qüestió a partir de la nova orientació econòmica iniciada a partir del Pla d'Estabilització del 1959 i la política dels Plans de Desenvolupament dels anys 60, tot exposant els aspectes principals de la nova orientació econòmica (la reducció de l'intervencionisme estatal en els afers econòmics, l'afavoriment de les exportacions i l'alliberament de les importacions, així com la crida a la inversió estrangera, el control del dèficit públic i la fixació del valor de la pesseta en relació al dòlar) (0,5 punts) i els seus efectes sobre la població, l'agricultura, la indústria, el comerç, les importacions energètiques i la balança comercial (clarament deficitària) (0,5 punts). També es referirà a les causes profundes d'aquest desenvolupament: energia a bon preu, inversions estrangeres, mà d'obra jove i barata (degut a la repressió del moviment obrer), context internacional favorable a les exportacions (degut al creixement de les economies europees occidentals) (0,5 punts) i a com es compensava el dèficit de la balança comercial (aportacions del turisme i ingressos de divises dels emigrants) (0,5 punts). Finalment, esmentarà com tot aquest procés entra en una davallada important a partir de la crisi del petroli del 1973. (0,5 punts)

62. PAU 2001 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

Exercici 1: discurs de Carrero Blanco

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels Objectius terminals 12, 14, 15, 16 i 21 que corresponen fonamentalment amb els continguts de fets conceptes 3.1, 3.2 i 3.5 i amb els blocs de continguts de procediments 1.4, 2.1, 3.1 i 4.4. També es pretén comprovar l'assoliment del que s'exposa en el document de concreció del currículum al punt 7 *El franquisme (1939-1975).*

Les puntuacions parcials de totes les preguntes són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, que han de ser distribuïts de la manera següent:

1) 1 punt

L'alumnat haurà d'indicar la definició política que d'ell mateix fa Carrero Blanco: identificació total amb la figura política del general Franco i amb les lleis fonamentals del règim. També haurà de fer referència a la lleialtat de Carrero envers el successor de Franco -Juan Carlos de Borbón- i de la seva equidistància política respecte a les diferents famílies polítiques que formaven el règim. (0,50). L'alumnat haurà de situar el text en la fase de descomposició política del règim franquista i farà referència a la conjuntura política: deteriorament físic del general Franco que a poc a poc va deixant part del seu poder en mans dels més fidels, en aquest cas en Carrero Blanco, que és el primer president del govern espanyol durant la dictadura de Franco. Durant aquests anys el règim de Franco intentava preparar la perpetuació del règim franquista provocant grans tensions polítiques entre els anomenats sectors immobilistes i aperturistes. (0,50)

2) 2 punts

L'alumnat haurà de destacar les continuïtats del règim polític al llarg de tot el període: dictadura personal de Franco, que sempre va acumular tots els càrrecs fonamentals de l'Estat: cap de l'Estat, cap dels exèrcits i cap del partit únic (*Falange Española Tradicionalista y de las JONS* o *Movimiento Nacional*) (0,50). Per altra banda, l'alumnat també haurà de diferenciar les etapes del règim: a) durant la Segona Guerra Mundial: caràcter plenament feixista del règim i relació estreta amb l'Alemanya nazi i l'Itàlia feixista, tot destacant la forta repressió contra qualsevol oposició; b) postguerra mundial: de l'aïllament al reconeixement internacional en el context de la guerra freda, tot destacant l'abandonament dels alguns aspectes feixistes i l'acostament entre Espanya i els EUA a partir del 1953 (0,75); c) període 1960-1973: lleus canvis polítics (*Ley Orgánica del Estado*), ascens dels tecnòcrates i designació del príncep Joan Carles com a successor; d) període 1973-1975: descomposició del règim i fort enduriment del seu caràcter repressiu (0,75).

3) 2 punts

L'alumnat haurà de fer esment d'alguns dels conflictes del règim amb els sectors catòlics més progressistes sobre tot a partir del Concili Vaticà II: moviments apostòlics obrers (JOC i HOAC), declaracions de l'Abat de Montserrat, campanya *Volem bisbes catalans,* tensions amb alguns bisbes i capellans de parròquies obreres, etc. (0,50). També haurà de fer esment de la persecució constant del moviment obrer durant la dictadura, sobre tot de CCOO que van ser declarades il·legals en 1968 i durament reprimides (*Proceso 1.001 del TOP)* (0,50). També haurà de fer esment de les lluites dels estudiants universitaris espanyols que van aconseguir la desaparició del SEU i la creació d'organitzacions pròpies com el *Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona.* També haurà de fer esment de les manifestacions i protestes dels estudiants –importants les de 1968- en les universitats espanyoles que, en moltes ocasions, van provocar l'entrada de la policia en els recintes universitaris, l'expulsió dels estudiants més combatius i la d'alguns dels professors que es van solidaritzar amb aquestes lluites (0,50). L'alumnat també haurà de fer esment d'alguns dels principals conflictes amb els nacionalistes del País Basc (Consell de guerra a militants d'ETA) i amb els nacionalistes catalans (Fets del Palau) (0,50).

63. PAU 2001 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Exercici 1: Text Marcelino Camacho sobre el moviment obrer

A l'exercici 1 es proposa la verificació d'una part dels objectius terminals 14 i 15 que es correspon amb el bloc de continguts conceptuals 3.3 i, parcialment, amb els blocs de continguts procedimentals 1.3, 1.4, 2.1, 2.3, 3.3, 4.2 i 4.5. També es verifica els aprenentatges referits al punt 7 del document de concreció del currículum, *El franquisme (1939-1975)*

Les puntuacions parcials de totes les preguntes són indicatives. El corrector o correctora valorarà positivament l'ordre de l'exposició, la precisió i adequació de llenguatge emprat per l'alumnat i tindrà més en compte i valorarà positivament allò que l'alumnat aporti, més que no pas allò que deixa de dir. També valorarà positivament l'aplicació del vocabulari històric correcte i precís i la claredat en l'exposició.

L'exercici es valorarà globalment a raó de 5 punts, distribuïts de la següent manera:

1) 1 punt

L'alumnat ha se resumir les idees principals del text: inici de la lluita espontània obrera dins del franquisme segons les reivindicacions que es plantejaven i l'estabilitat de les comissions obreres a partir del 1964; així com la combinació de la lluita legal i extralegal (aspecte que ha d'explicar a la pregunta 2) (0,5 punts). També ha de situar el text en el context històric de la dictadura franquista (0,25) i es valorarà que ho faci entre la segona meitat de la dècada dels anys cinquanta i la dècada dels seixanta. (0,25 punts). El corrector o correctora valorarà molt positivament l'aplicació del vocabulari històric de forma precisa, per exemple tot definint el conceptes "jurado" o " enlace de empresa".

2) 1,5 punts

L'alumnat ha d'expressar de manera explícita que el concepte "feixisme" del text es refereix al franquisme (0,5 punts). També ha d'explicar el sentit de la frase "Els nostre objectiu era combinar la lluita legal amb l'extralegal", és a dir, que hi havia sindicalistes demòcrates que, a l'hora que s'organitzaven clandestinament en sindicats de classe clandestins, també realitzaven la seva pràctica sindical dins el Sindicat Vertical, com a delegats dels sindicats franquistes. (0,5 punts). Finalment, l'alumnat ha d'explicar que Comissions Obreres, a finals dels anys cinquanta i en la dècada dels seixanta, va ser una organització de treballadors que lluitava per millorar les condicions de vida de la classe obrera, contra el franquisme i a favor de la democràcia. (0,5 punts).

3) 2,5 punts

L'alumnat ha d'exposar l'oposició política al franquisme a Espanya durant el període 1960-1975. Ha de fer referència al moviment democràtic antifranquista: partits democràtics en la clandestinitat (PCE, POSE, d'altres), campanyes de protesta contra el règim, creació d'organitzacions d'oposició democràtica (Junta Democràtica o d'altres) (1 punt); també ha de fer referència a la lluita armada d'organitzacions com ETA i el FRAP (0,25 punts). Per altra banda, l'alumnat ha d'exposar també l'oposició social al franquisme durant el mateix període, tot explicant les lluites obreres, com les vagues (0,25 punts), i les seves organitzacions (com Comissions Obreres o Unió Sindical Obrera)

(0,25 punts). Així mateix, ha de fer referència al moviment estudiantil de la Universitat, amb exemples com la Caputxinada (0,25 punts), i als nous corrents dins l'Església sota la influència del Concili Vaticà II (0,25 punts). Es valorarà molt positivament que l'alumnat citi la reacció repressiva del govern davant les mobilitzacions polítiques i socials contra el règim, com la proclamació de l'estat d'excepció (0,25 punts).

64. PAU 2001 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.